

SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE
FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU

2123144

KOMPARÁCIA VYBRANÝCH EKONOMICKÝCH
SOFTVÉROV

2011

Bc. Lenka Obecajčíková

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V
NITRE
FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU**

**KOMPARÁCIA VYBRANÝCH EKONOMICKÝCH
SOFTVÉROV**

Diplomová práca

Študijný program:	Ekonomika podniku
Študijný odbor:	6284800 Ekonomika a manažment podniku
Školiace pracovisko:	Katedra informačných systémov
Školiteľ:	Ing. Vladimír Študenc, PhD.

Nitra 2011

Bc. Lenka Obecajčíková

Čestné vyhlásenie

Podpísaná Lenka Obecajčíková vyhlasujem, že som záverečnú prácu na tému „Komparácia vybraných ekonomických softvérov“ vypracovala samostatne s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomá zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

Nitra,

.....

podpis autora DP

Pod'akovanie

Touto cestou vyslovujem pod'akovanie pánovi Ing. Vladimírovi Študencovi, PhD. za pomoc, odborné vedenie, cenné rady a pripomienky pri vypracovaní mojej diplomovej práce.

Nitra,

.....
podpis autora DP

Abstrakt

Súčasná moderná doba vyžaduje od podnikov, aby mali k dispozícii kvalitné a včasné informácie z interného ako aj externého prostredia. Na to slúži informačný systém, ktorý informácie zbiera, spracováva a poskytuje užívateľom. Podniky k rýchlejšiemu a efektívnejšiemu získavaniu, spracovaniu a využívaniu informácií potrebujú mať k dispozícii vhodný a spoľahlivý ekonomický softvér, ktorý spĺňa požadované kritériá všetkých používateľov. Vhodný ekonomický systém pomáha aj pri rozhodovaní podniku o jeho ďalšom pôsobení. Táto diplomová práca sa zaoberá komparáciou vybraných ekonomických informačných systémov, ktoré sú k dispozícii na slovenskom trhu. Cieľom práce je zhodnotiť a porovnať vybrané ekonomické softvéry. Dôraz je kladený na podrobnú analýzu jednotlivých častí ekonomických informačných systémov Pohoda, Omega, Money S3, ich funkčnosť, porovnávanie, určovanie výhod a zisťovanie rozdielov medzi jednotlivými systémami. V závere práce uvádzame celkové zhodnotenie a navrhujeme možnosti zlepšovania slabších miest jednotlivých softvérov.

Kľúčové slová: podnik, informácie, informačný systém, ekonomický softvér

Abstract

The present modern time requires from companies to have exact information of a high quality from the internal as well as the external environment. The information system has a function to do so. It collects, processes and provides information to users. Companies need to have an appropriate and reliable economic software for faster and more effective retrieval, processing and using of information. It has to meet required criteria of all users. The appropriate economic software helps also in decision-making of the company about the further activities. This graduation thesis is concerned with comparison of the selected economic information systems, which are provided on the Slovak market. The aim of the thesis is to evaluate and compare the problems of selected economic softwares. The focus is given on detailed analysis of the particular parts of the economic information systems Pohoda, Omega, Money S3, their efficiency, comparison, definition of their advantages and also definition of the differences among the selected systems. At the end of the thesis we quote the complete assessment and we suggest possibilities for improving of the weaker points of the individual softwares.

Key words: company, information, information system, economic software

OBSAH

ÚVOD.....	8
1 SÚČASNÝ STAV RIEŠENEJ PROBLEMATIKY DOMA A V ZAHRANIČÍ.....	11
2 CIEĽ PRÁCE.....	29
3 METODIKA PRÁCE.....	30
3.1 Metódy skúmania.....	30
3.2 Charakteristika softvérových spoločnosti.....	31
3.2.1 <i>Charakteristika podniku Cígler Software, a.s.....</i>	31
3.2.2 <i>Charakteristika spoločnosti KROS, a.s.....</i>	32
3.2.3 <i>Charakteristika obchodnej spoločnosti STORMWARE, s. r. o.....</i>	32
4 KOMPARÁCIA EKONOMICKÝCH SOFTVÉROV.....	35
4.1 Všeobecná charakteristika vybraných ekonomických softvérov.....	35
4.1.1 <i>Money S3.....</i>	35
4.1.2 <i>Omega.....</i>	36
4.1.3 <i>Pohoda.....</i>	37
4.2 Nastavenie parametrov.....	37
4.3 Fakturácia.....	39
4.3.1 <i>Dodávateľské faktúry.....</i>	39
4.3.2 <i>Odberateľské faktúry.....</i>	41
4.4 Evidencia a účtovanie miezd.....	41
4.5 Evidencia a účtovanie majetku.....	43
4.5.1 <i>Dlhodobý majetok.....</i>	43
4.5.2 <i>Krátkodobý majetok.....</i>	45
4.6 Evidencia a účtovanie pokladničných a bankových dokladov.....	45
4.6.1 <i>Bankové doklady.....</i>	46
4.6.2 <i>Príjmové a výdavkové pokladničné doklady.....</i>	47
4.7 Chyby a opravy účtovných dokladov a zápisov.....	49
4.7.1 <i>Chyby v účtovných dokladoch.....</i>	49
4.7.2 <i>Chyby v účtovných knihách.....</i>	50
4.8 Uzávierkové operácie.....	52
4.8.1 <i>Účtovná uzávierka.....</i>	52
4.8.2 <i>Účtovná závierka.....</i>	53

4.9	Cenové porovnanie.....	54
4.10	Komparácia kritérií.....	55
4.11	Teoretické a praktické prínosy.....	57
	4.11.1 <i>Teoretické prínosy.....</i>	57
	4.11.2 <i>Praktické prínosy.....</i>	57
5	ZÁVER.....	59
6	POUŽITÁ LITERATÚRA.....	64

ZOZNAM SKRATIEK A ZNAČIEK

a.s.	akciová spoločnosť
č.	číslo
DIČ	daňové identifikačné číslo
DPH	daň z pridanej hodnoty
IČ DPH	identifikačné číslo pre daň z pridanej hodnoty
IČO	identifikačné číslo organizácie
kol.	kolektív
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
napr.	napríklad
obr.	obrázok
pod.	podobne
resp.	respektíve
s.	strana
SR	Slovenská republika
s. r. o.	spoločnosť s ručením obmedzeným
tab.	tabuľka
t.j.	to jest
tzn.	to znamená
VH	výsledok hospodárenia
vyd.	vydanie
Zb.	Zbierka
Z.z.	Zbierka zákonov
€	Euro

ÚVOD

Súčasná moderná doba vyžaduje od podnikov, ktoré chcú uspieť v silnom a neustále sa meniacom konkurenčnom prostredí, aby mali k dispozícii kvalitné a včasné informácie tak z interného, ako aj externého prostredia. Tieto informácie sú v podniku využívané všetkými pracovníkmi, nielen majiteľmi podniku, riaditeľmi či manažérmi, a na základe nich dochádza k významným rozhodnutiam o pôsobení podniku na trhu.

Základným prostriedkom k rýchlejšiemu a efektívnejšiemu získavaniu, spracovaniu a využívaniu informácií sú moderné informačné a komunikačné technológie. V modernej spoločnosti už dnes takmer neexistuje oblasť ľudskej činnosti, v ktorej by sa nevyužívali informačné a komunikačné technológie. V oblasti informačných a komunikačných technológií dochádza v posledných rokoch k výraznému a neustálemu rozvoju a vývoju. Tieto technológie prinášajú veľké množstvo informácií, ktoré si vyžadujú zhromažďovanie - triedenie, spracovávanie, aktualizovanie, analyzovanie, využívanie a v neposlednom rade aj ochranu. Informačné technológie sa stávajú významným faktorom prosperity podniku v súčasných ekonomických podmienkach a v podmienkach informačnej spoločnosti. Počítače a ich softvérové vybavenie výraznejším spôsobom skracujú čas, ktorý podnik potrebuje na preskúmanie všetkých získaných informácií a umožňujú urýchlenie rozhodovacích a riadiacich procesov.

Informačné systémy majú kľúčové postavenie v efektívne fungujúcom podniku. Sú neoddeliteľnou súčasťou prosperujúceho podniku, ktorý si dáva za cieľ neustále napredovať, produkovať zisk a samozrejme aj získavať konkurenčnú výhodu. Informačné systémy skvalitňujú prácu v spoločnosti na operatívnej úrovni, ktorá zahŕňa napríklad logistiku, účtovníctvo, personalistiku a pod., ale aj prácu manažmentu podniku pri strategickom rozhodovaní. Informačný systém by mal poskytovať informácie potrebné pre včasné reagovanie na neustále sa vyvíjajúce konkurenčné prostredie, a mal by byť aj zdrojom vytvárajúcim konkurenčné výhody. Podnik potrebuje taký informačný systém, ktorý bude rýchlo reagovať na nové požiadavky a javy trhu, ekonomiky a globalizácie trhového prostredia, ako aj interné zmeny podniku.

Úplné, správne, vierohodné, spoľahlivé a včasné informácie nám dokáže zabezpečiť aj účtovný informačný systém, ktorý je významnou súčasťou celého podnikového

informačného systému. Účtovníctvo je zdrojom veľkého množstva informácií, na základe ktorých môžu ich používatelia prijímať správne rozhodnutia. Poskytuje informácie nielen o majetkovej, výnosovej, ale aj o finančnej situácii v podniku.

K efektívnemu a rýchlemu spracovávaníu informácií je potrebné mať k dispozícii vhodný a spoľahlivý ekonomický softvér, ktorý bude spĺňať všetky požiadavky používateľov. Na slovenskom trhu pôsobí viacero softvérových spoločností, ktoré vyrábajú a ponúkajú ekonomické informačné systémy. Ponúkané produkty sa medzi sebou odlišujú svojou štruktúrou, ale aj funkciami. Avšak nie každý ekonomický softvér je vhodný pre akýkoľvek podnikateľský subjekt. Ekonomický softvér, ktorý vyhovuje menšej firme, automaticky nemusí byť najvhodnejším aj pre veľkú spoločnosť, ktorá bude požadovať väčší rozsah spracovania údajov a využívanie ekonomického systému a samozrejme v neposlednom rade si bude môcť dovoliť vynaložiť viac peňažných prostriedkov na jeho kúpu.

Aby sa podnik dokázal zorientovať a vybrať si správny a pre neho najvhodnejší program, stanovuje si určité kritériá, ktoré kladie a požaduje od konkrétneho programu. K následnému výberu potom dospeje komparáciou viacerých jemu vyhovujúcich ekonomických softvérov. Výberu softvéru je potrebné venovať náležitú pozornosť, pretože pri zavádzaní nového ekonomického softvéru je nevyhnutné prekonať celý rad prekážok, či už technických, finančných alebo personálnych.

Ekonomický softvér umožňuje rýchlym spôsobom spracovať informácie napríklad o nakupovanom majetku, tovaroch, o pohyboch peňažných prostriedkov, o tržbách z predaja výrobkov a pod. Zamestnancovi, ktorý daný softvér využíva, umožňuje skrátiť čas práce, zefektívniť vykonávanú činnosť, efektívne spracovávať údaje, zvyšovať produktivitu jeho práce, ale zároveň ho môže upozorňovať a zabráňovať vykonávať nevhodné operácie. V neposlednom rade dokáže kvalitný ekonomický softvér znižovať náklady spoločnosti. To znamená, že adekvátnym softvérom môže získavať výhody nielen spoločnosť, ale aj zamestnanec.

Je nevyhnutné, aby spoločnosť neustále sledovala zmeny, ktoré nastávajú v oblasti legislatívy, zákonov a právnych predpisov. Významná časť týchto zmien sa dotýka aj ekonomiky podnikov, preto spoločnosti vyhľadávajú a vyberajú si také ekonomické

softvéry, do ktorých bude možné okamžite zapracovať všetky zmeny, najlepšie aktualizáčnými súbormi včas pripravenými poskytovateľom softvéru. Ak by tomu tak nebolo, mohlo by to mať vážne následky na chod celej spoločnosti.

Diplomová práca sa zaoberá komparáciou vybraných ekonomických informačných systémov, ktoré sú k dispozícii na slovenskom trhu. Dôraz je kladený na podrobnú analýzu jednotlivých častí ekonomických informačných systémov a následné zhodnotenie, porovnávanie a určovanie predností a nedostatkov vybraných ekonomických softvérov.

Súčasný trendy naznačujú neustále dôležitejšie postavenie ekonomického systému pre podnikateľské subjekty. Vhodný ekonomický informačný systém umožňuje rýchle spracovanie veľkého množstva informácií, skvalitňuje prácu a prináša mnoho ďalších výhod. Preto zvolenú tému diplomovej práce považujeme za veľmi aktuálnu.

1 SÚČASNÝ STAV RIEŠENEJ PROBLEMATIKY DOMA A V ZAHRANIČÍ

Veľmi dôležité a neoceniteľné miesto na trhu a v celom národnom hospodárstve zohráva podnik. Jeho prioritným záujmom a cieľom v rámci trhovej ekonomiky je dosahovanie zisku. Aby si podniky zabezpečili dosiahnutie a udržanie príjmov a zisku musia sa presadiť v konkurenčnom prostredí. Jedným z hlavných faktorov ekonomického rozvoja môžeme vo všeobecnosti považovať rozvoj malých a stredných podnikov, ktoré sa vo výraznej miere podieľajú nielen na zamestnanosti, ale majú aj vysoký podiel na hrubom domácom produkte krajiny.

Základným podnikateľským subjektom v trhovej ekonomike je teda podnik. **BIELIK, P. (2006)** podnikom rozumie ekonomickú a organizačnú formu usporiadania výroby, obchodu a služieb, ktorá je založená na dosahovaní zisku prostredníctvom podnikateľskej činnosti.

VLACHYNSKÝ, K. (2006) definuje podnik ako právne a ekonomicky samostatnú plánovite organizovanú hospodársku jednotku produkujúcu výrobky a poskytujúcu služby pre trh.

Podnik predstavuje celok určený pre podnikateľskú činnosť v rámci podnikateľského subjektu, konštatuje **KUPKOVIČ, M. (2003)**. Základnými znakmi podniku podľa autora sú: kombinácia výrobných faktorov, hospodárnosť podnikateľskej činnosti a finančná rovnováha.

Podnik je súbor hmotných, osobných a nehmotných zložiek podnikania, sú to práva a záväzky, hmotné a nehmotné veci, ktoré slúžia na prevádzkovanie, alebo majú tomuto cieľu slúžiť, konštatuje **KASSAY, Š. (2006)**.

Podnik **SOUKUPOVÁ, B. a kol. (2004)** chápe ako jednotku:

- ekonomickú – podstatou je tvorba materiálnych alebo duchovných statkov a poskytovanie služieb na uspokojovanie súčasných alebo budúcich potrieb spotrebiteľov prostredníctvom spotrebiteľského trhu,
- sociálnu – účelom podniku je poskytnúť občanom pracovné príležitosti a zabezpečiť primeranú sociálnu starostlivosť svojim zamestnancom,

- o finančnú a účtovnú – podnik si stanovuje základné ciele ako napríklad dosiahnuť zisk ako výsledok svojej činnosti, udržať si schopnosť uhrádzať svoje platobné povinnosti, svoju hospodársku činnosť uskutočňovať hospodárskym spôsobom.

Spolu s pojmom podnik sa často vyskytuje pojem firma, čo znamená obchodný názov podnikateľského právneho subjektu, pod ktorým vykonáva svoje právne úkony, uvádza **SEDLÁK, M. (2010)**. K názvu firmy sa preto musí pripojiť druh jeho právnej formy.

Medzi základné znaky podniku **KUPKOVIČ a kol. (2003)** zaraďuje:

- o kombinácia výrobných faktorov,
- o hospodárnosť podnikateľskej činnosti,
- o princíp finančnej rovnováhy.

V rámci činnosti podniku **VLACHYNSKÝ, K. (2006)** rozlišuje tri ekonomické toky:

- o *tovarový tok* – tok surovín, polotovarov, energie, výrobkov,
- o *spätný tok peňazí* – finančné úhrady za dodaný tovar alebo služby,
- o *tok informácií* – umožňujú rozhodnúť o tom čo vyrábať, ako a komu predávať, o čo má zákazník záujem a pod., ďalej tok informácií v podniku a príkazy, pokyny a nariadenia manažmentu.

Podľa **OBCHODNÉHO ZÁKONNÍKA 513/1991 Zb.** sa podnikaním rozumie sústavná činnosť vykonávaná podnikateľom samostatne, vlastným menom a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosahovania zisku. S týmto definovaním podnikania sa stotožňujú aj iní autori (napr. Němec, V).

KUPKOVIČ, M. a kol. (2003) podnikanie chápe ako vlastnosť človeka, jeho umenie inovovať, motivovať, vytvárať a využívať príležitosti na rozvoj výrobnéj a hospodárskej činnosti, na zvýšenie prosperity podnikateľského subjektu.

Podnikanie v podmienkach trhového hospodárskeho systému sa vyznačuje rešpektovaním troch základných princípov, uvádza **VLACHYNSKÝ, K. (2006)**. Sú to princíp:

- súkromného vlastníctva, ktorý je jednoznačne dominujúci a dáva majiteľovi právo priamo alebo sprostredkovaním riadiť podnik,

- autonómie rozhodovania vlastníkov o všetkých otázkach podnikania v zásade bez administratívnych zásahov štátnych orgánov. Rozhodnutia sa prijímajú na základe znalostí potrieb trhu,
- zhodnocovania kapitálu. Podnikateľ sa svojimi autonómnymi rozhodnutiami snaží zachovať a zhodnocovať kapitál vložený do podnikania. Súčasne plne znáša všetky podnikateľské riziká.

Podnikateľom v zmysle **OBCHODNÉHO ZÁKONNÍKA** je:

- osoba zapísaná v obchodnom registri,
- osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia,
- osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov (napr. advokáti),
- fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.

Podnikatelia zodpovedajú za ekonomické rozhodnutia, rozhodujú o tom čo a koľko budú vyrábať, aké výrobné technológie budú používať a podobne, dodáva **LISÝ, J. (2005)**.

V súčasnom svete môžeme pozorovať transformáciu priemyselnej spoločnosti na spoločnosť informačnú. V tejto oblasti dochádza k základným zmenám, ktoré zasahujú takmer všetky sféry ľudského života veľkou rýchlosťou.

Termín informačná spoločnosť sa prvýkrát objavil v analytickej správe japonských spoločenských vedcov, ktorí ním označili éru, do ktorej vstupovala (vtedajšia) japonská spoločnosť. Znakom informačnej spoločnosti podľa tejto správy je "kvantitatívny a kvalitatívny nadbytok informácií", uvádza **RANKOV, P. (2006)**. Vymedzovanie informačnej spoločnosti ako nového typu ľudskej spoločnosti vyplýva predovšetkým z postavenia, aké v živote spoločnosti zaujímajú informačné a komunikačné technológie. Dominancia médií a informačných technológií sa prejavuje aj zmenou sociálnych, ekonomických a kultúrnych vzťahov.

Cieľom politiky informačnej spoločnosti je skvalitnenie, zjednodušenie a aj spríjemnenie spôsobu života spoločnosti ako celku a v oblasti podnikania zrýchlenie a zefektívnenie podnikateľských činností prostredníctvom moderných informačných a komunikačných

technológií, uvádza **SILL, R. (2011)**. Rozvoj moderných technológií už zasahuje všetky sféry spoločnosti (štát – podnikateľský sektor – občania) nezávisle od toho, či sa dotýka každodenných alebo len občasných potrieb a v celom spektre rôznych činností ako sú práca, podnikanie, obchodovanie, vzdelávanie, výskum a inovácie, poznávanie nového - cestovanie, ale aj zábava.

Informačná spoločnosť, v ktorej služby poskytované informačnými a komunikačnými technológiami podporujú ľudské aktivity a riadenie, konštatuje **OLEJ, V. (1999)**. Kvalita a rýchlosť informácií sú kľúčovými faktormi konkurencieschopnosti. Informačná spoločnosť poskytuje aj nové pracovné príležitosti. Prístup k informáciám umožňuje ľahšie konkurovať s ekonomickými aktivitami vo všetkých sektoroch.

Dôležitým predpokladom rozvoja podnikateľského subjektu je mať k dispozícii také informačné systémy, ktoré poskytujú informácie nielen o situácií v minulosti, ale dokážu aj prognózovať situáciu vzhľadom na budúcnosť. Zamestnanci sú pri svojej každodennej práci závislí od informácií, ktoré získavajú zo svojich informačných systémov. V dnešnej dobe sa informácie považujú za hnaciu silu a predstavujú najcennejší majetok, ktoré firmy majú. Informácie sú stavebnými kameňmi pre znalosti manažérov a ich spolupracovníkov, a tak i jednou z kľúčových podmienok ich úspešnej práce. Informácie sa ako zdroj nových poznatkov, svojim významom stávajú prioritnými a považujú sa za kľúčový zdroj rozvoja podnikateľského subjektu.

Za informáciu **GÁLA, L. – POUR, J. – TOMAN, P. (2006)** považujú správu o tom, že nastal určitý jav z množiny možných javov a tým sa u príjemcu znižuje alebo úplne odstraňuje neznalosť o tomto jave.

KUČERA, M. – ŠTEFÁNEK, J. – CVEČKO, J. (2002) konštatujú, že pojem informácia je odvodený z pojmu poznatok (ako výsledok poznania) v určitej aplikačnej oblasti. Z pragmatického pohľadu informácia je správa, ktorá vyvolala u príjemcu zmenu v jeho myslení alebo aj konaní.

Podľa **HINDLSA, R. - HOLLMANA, R. - HRONOVEJ S. (2003)** informácie predstavujú dáta, ktorým užívateľ prisudzuje určitý význam, a ktoré uspokojujú konkrétnu

informačnú potrebu svojho príjemcu. Nositeľom informácií sú číselné dáta, text, zvuk, obraz, prípadne ďalšie zmyslové vnemy.

CISAŘ, P. (2003) upozorňuje, že v praxi je často opomínaná skutočnosť, že informácia nie je to čo dáta, a veľa databáz je navrhovaných pre správu dát, nie pre informácie. Dáta sú iba nositeľom informácií, a aj to nie vždy. Nositeľom informácii sú primárne dáta a ich vzťahy.

KUČERA, M. – ŠTEFÁNEK, J. – CVEČKO, J. (2002) vysvetľujú informáciu aj cez pojem správa (oznámenie), ak informácia je opakovaním určitej postupnosti znakov s významom pre príjemcu (adresáta). Správy sú napojené na fyzické nosiče (médiá). Odovzdanie správy z vysielateľa príjemcovi predpokladá, že medzi oboma existuje dohovor (norma – štandard) o štruktúre znakovkej postupnosti a usporiadaní znakových postupností. Správa sa môže stať informáciou, ak príjemcovi poskytne nové poznatky alebo doplní existujúce poznatky.

Naopak podľa **POPELKU, V. a kol. (2007)** je potrebné odlišovať pojmy správa a informácia. Uvádza, že správa je akýkoľvek oznam o objektívnej realite, ktorý môže, ale nemusí mať informačný charakter, interakcia medzi objektmi a okolím. Oproti tomu informácia je oznam, ktorý prináša nový, doteraz neznámy poznatok, údaj o reálnom prostredí, jeho stave a procesoch v ňom prebiehajúcich, ktorý znižuje nevedomosť príjemcu informácie o prostredí a modifikuje variatu jeho správania.

Informácie v dnešnej dobe možno radiť vedľa materiálových, energetických a finančných zdrojov k hlavným faktorom, ktoré podmieňujú pokrok nielen v technike, ale vo všetkých oboroch ľudskej činnosti, konštatuje **OLEJ, V. (1999)**. Informácia predstavuje sama o sebe určitú potenciálnu schopnosť ovplyvňovať procesy a meniť usporiadanie. Všeobecne vzaté, informácia predstavuje mieru usporiadania systémov.

SOUKUPOVÁ, B. a kol. (2004) za najdôležitejšie kvalitatívne charakteristiky účtovných informácií považuje:

- *relevantnosť* – pomáhajú používateľom predvídať vývoj v budúcnosti alebo im poskytujú spätnú väzbu potrebnú na vyhodnotenie vopred prijatých rozhodnutí,

- *objektívnosť* – zabezpečuje ich preukázateľnosť alebo overiteľnosť a nezaujatosť. Zistené informácie môžu byť nezávisle overené, resp. preskúmané, to znamená, že nezávisle pracujúci účtovníci, ktorí majú k dispozícii rovnaké východiskové údaje, by mali pri ich spracovaní dospieť k rovnakým výsledkom,
- *včasnosť* – majú byť k dispozícii v primeranom čase po skončení účtovného obdobia, na ktoré sa vzťahujú,
- *zrozumiteľnosť* – majú byť jasné, logické a nie zbytočne komplikované. V stručnosti a jasnosti existujú aj určité hranice, ktoré treba dodržať, ak majú účtovné informácie úplne a presne charakterizovať zložité ekonomické javy,
- *porovnateľnosť* – pri rozhodovaní a posudzovaní musia používatelia účtovných informácií predkladanými rôznymi podnikmi tieto informácie porovnávať.

Riadenie informačného toku reguluje distribúciu informácie v rámci dostupných objektov, uvádza **DELIKÁT, T. (2006)**. Politika informačného toku špecifikuje kanály, pomocou ktorých je povolený pohyb dát.

Komunikácia predstavuje dvojsmerný proces dosahovania vzájomného porozumenia. Účastníci si pri nej predávajú informácie, vzájomné pochopenie však závisí na význame, ktorý informácii jedna či druhá strana prisudzuje, uvádza **ELSE INTERNATIONAL (2011)**. Komunikácia je efektívna, pokiaľ obe strany chápu informáciu rovnako.

Komunikácia je výmena informácii s účelom podporovať optimálne konanie zamerané na zadaný cieľ. Komunikácia označuje vzťah, ktorý vzniká medzi ľuďmi, živočíchmi, strojovými systémami alebo zariadeniami cez výmenu správ, ktoré majú sprostredkovať informácie, uvádzajú **KUČERA, M. – ŠTEFÁNEK, J. – CVEČKO, J. (2002)**. Vzťah medzi informáciou a komunikáciou charakterizujú aj s dôrazom, že informácia bez komunikácie by zostala bezcenná, t.j. informácia získava svoju hodnotu aj cez komunikáciu.

Podľa **KUČERU, M. – ŠTEFÁNKA, J. – CVEČKA, J. (2002)** dáta sú správy, ktoré sú zobrazené tak, že sa rozoznávajú (identifikujú) informačnými a komunikačnými prostriedkami, môžu sa zaznamenať, ukladať a udržiavať v pamäti, prenášať cez komunikačné kanály (káble, televízny prenos a pod.), premiestňovať a spracúvať (rôznymi operáciami spracovania údajov a informácii).

BASL, J. – BLAŽÍČEK, R. (2008) rozlišujú päť základných skupín dát vo vnútri informačného systému podniku:

- a) *číselníky* – používané pre identifikáciu položiek, pracovísk, skladových miest, nákladových stredísk, referentov, dodávateľov, zákazníkov a pod.,
- b) *kmeňové dáta* – obsahujú predovšetkým údaje o:
 - výrobku,
 - spôsobe realizácie výrobku,
 - výrobnej základni,
 - dodávateľoch materiálu,
 - zákazníkoch,
- c) *zákazkové dáta* – údaje o zákazke pre konkrétneho zákazníka s väzbou na požadované termíny, množstvo, štruktúru výrobku,
- d) *archívne dáta* – obsahujú údaje k už realizovaným a uzatvoreným zákazkám,
- e) *parametre* – obsahujú hodnoty pre nastavenie optimálneho fungovania systému a jeho jednotlivých modulov v konkrétnych podmienkach (uskutočňovanie rôznych výpočtov, zobrazenia, tlač a pod.).

Účelom každej bázy dát je uchovávať a poskytovať informácie, ktoré požadujú užívatelia, dodáva **CISAŘ, P. (2003)**. Nositeľom informácií sú teda primárne dáta a ich vzťahy, a každá databáza musí byť navrhnutá tak, aby bola schopná uchovávať a spracovávať dáta a ich vzťahy.

DELIKÁT, T. (2006) uvádza, že databáza je zdieľaná integrovaná počítačová štruktúra, ktorá zahŕňa:

- koncové – používateľské dáta, t.j. všetko, čo zaujíma používateľa,
- metadáta, čiže dáta, prostredníctvom ktorých sa dáta integrujú a spravujú.

Nevyhnutnú zložku podniku, ale aj ekonomického systému, predstavuje účtovníctvo. Je primárnou podnikovou disciplínou, ktorá poskytuje sústavu informácií o ekonomickej realite podnikateľského subjektu. Na druhej strane má účtovníctvo zabezpečiť podniku kvalitné informácie primárne finančnej povahy. Účtovníctvo je jedným z najvýznamnejších zdrojov získavania informácií, ktoré sú nevyhnutné pre riadenie a rozhodovanie. A preto plní významnú funkciu v informačnom systéme podniku.

HACHEROVÁ, Ž. – LÁTEČKOVÁ, A. – KOČNER, M. (2010) účtovníctvo charakterizujú ako určitý proces poznávania, merania, evidovania a sprostredkovania ekonomických informácií používateľom (manažérom) za účelom rozhodovania a riadenia podniku.

Cieľom účtovníctva je poskytovať informácie o finančnej situácii, výnosnosti a peňažných tokoch účtovnej jednotky, ktoré sú užitočné pre široký okruh používateľov pri ich ekonomickom rozhodovaní, konštatuje **ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. (2006)**. Medzi základné funkcie účtovníctva v trhovej ekonomike považuje:

- dokumentačná funkcia,
- informačná funkcia,
- kontrolná funkcia,
- základňa pre rozhodovanie.

Účtovníctvo predstavuje relatívne uzatvorený a vnútorne usporiadaný systém informácií, ktorý poskytuje informácie v peňažnom vyjadrení o hospodárskej činnosti podniku a o výsledku tejto činnosti, t.j. poskytuje informácie o majetku podniku, vlastnom imaní, záväzkoch, výnosoch, nákladoch, príjmoch, výdavkoch a výsledku hospodárenia, konštatuje **SOUKUPOVÁ, B. a kol. (2004)**. Súčasne svojou podstatou a zameraním predstavuje informačný systém, ktorý je podstatnou časťou informačného systému podniku.

Dnes si už svoj život nevieme predstaviť bez využívania rôznych informačných a komunikačných technológií. Vyspelé informačné technológie už berieme ako samozrejmosť a neoddeliteľnú súčasť našich životov. Všetky tieto prostriedky nám, ale aj podnikateľským subjektom uľahčujú prácu s informáciami, či už priebeh ich získavania, ukladania, spracovávanía alebo šírenia. Taktiež nám umožňujú jednoduchú a rýchlu komunikáciu. Podniky pôsobia v podmienkach, ktoré sa neustále menia, a týka sa to aj oblasti informačných technológií. Pre podniky je dôležité neustále sledovať zmeny v týchto oblastiach a adekvátne sa im prispôbovať.

Informačné technológie sú v súčasnosti nástrojom, ale hlavne stimulom pre ekonomický a sociálny rozvoj. **STRÁŽOVSKÁ, E. A KOL. (2003)** uvádzajú, že informačné technológie umožňujú:

- zefektívniť podnikateľské procesy znižovaním nákladov obchodných transakcií,

- otvárať nové podnikateľské možnosti na svetových trhoch aj pre malé a stredné podniky prostredníctvom širokého a lacného prístupu k informáciám,
- vytvárať nové pracovné miesta pre kvalifikovaných pracovníkov, najmä v malých a stredných podnikoch,
- rýchlo inovovať typy vyrábaných výrobkov a služieb a zvyšovať podiel výroby s vysokou pridanou hodnotou,
- posilňovať regionálny rozvoj širokým sprístupňovaním informácií a novými formami práce, a tým významne zvýšiť konkurencieschopnosť hospodárstva a zamestnanosť.

Srdcom informačných a komunikačných technológií je univerzálny mikroprocesor pravdepodobne najuniverzálnejšie zariadenie, aké kedy v histórii existovalo a špecializovaný softvér, ktorý určuje jeho funkcionality, konštatuje **KLOUDOVÁ, J. (2010)**. Toto zariadenie radikálne zmenilo spôsob získavania, prenosu, archivácie a prezentácie informácií.

Informačné technológie a informačné systémy sú podľa **HENNEYOVEJ, K. (2008)** jedným z najvýznamnejších faktorov ekonomík vyspelých krajín. Prudko sa rozvíjajú a pri inováciách informačných systémov a technológií sa musia brať do úvahy ich vývojové trendy.

Informačné a komunikačné technológie prenikajú do všetkých sfér ľudského života, čo na jednej strane prináša výhody a na druhej strane spôsobuje problémy, konštatuje **KLOUDOVÁ, J. (2010)**. Je to dynamický proces a mnohé problémy sa transformujú, zanikajú a vznikajú nové. Softvér plní komplikovanejšie úlohy ako v minulosti a jeho ovládanie je náročnejšie.

BASL, J. – BLAŽÍČEK, R. (2008) podotýkajú, že informačné a komunikačné technológie sa týkajú celého podniku, všetkých jeho oblastí a nedá sa priamo vyčleniť jedna špecializovaná skupina pracovníkov, pre ktorú je táto technológia priamo určená.

Významným faktorom úspešného rozvoja a dlhodobého udržania stabilnej pozície na trhu sa pre podnikateľské subjekty stáva implementácia ekonomických informačných systémov, ktoré môžu svojou efektívnosťou poskytovania informácií zabezpečovať konkurenčnú, ale

aj strategickú výhodu tak pred domácimi, ako aj pred zahraničnými obchodnými partnermi. V posledných rokoch dochádza v podnikoch k zavádzaniu komplexných informačných systémov, ktoré výrazným spôsobom ovplyvňujú podnikateľskú činnosť a jej úspech. Na druhej strane, ale zmena informačného systému býva pre podnik časovo aj finančne náročná. Pred zmenou je potrebné zvažovať aké výhody, resp. nevýhody daný informačný systém prinesie, či je nový systém výkonnejší, efektívnejší a pod.

Podľa autorov **PÁLKOVÁ, Z. – HENNYEOVÁ, K. – OKENKA, I. (2008)** predstavuje softvér informačného systému všetky programové prostriedky informačného systému, ktoré jednak zabezpečujú a určujú správanie samotného systému a jednak umožňujú zber, spracovanie, uchovanie a prenos údajov prostredníctvom informačného systému.

MAJERNÍK, J. (2008) dodáva, že softvér je programové vybavenie počítača a ide o súhrnný názov pre všetky programy nehmatateľného charakteru a k svojmu šíreniu a používaniu vždy potrebuje hardvér. Je to komplex programov, ktoré zabezpečujú efektívnu činnosť počítača, uľahčujú prácu pri jeho obsluhu a riešia funkčné úlohy.

Softvér (programové vybavenie) **OKENKA, I. a kol. (2002)** delia do niekoľkých skupín:

- základný softvér – operačné systémy, nadstavby operačných systémov, ovládače,
- kancelárske aplikácie – textové editory, tabuľkové kalkulátory, databázy, grafické editory, prezentačné programy a pod.,
- aplikačný softvér – programy, ktoré riešia konkrétne úlohy, napr. účtovníctvo, riadenie výroby, skladové hospodárstvo a pod.

ČARNICKÝ, Š. (2003) definuje informačný systém ako súbor ľudí, technických prostriedkov a metód (programov) zabezpečujúcich zber, prenos, spracúvanie, uchovávanie dát na účely distribúcie, prezentácie a poskytovania informácií používateľom pôsobiacim v systéme riadenia podniku pre potreby ich rozhodovania. Jeho základnou úlohou je zabezpečovať v podniku dostatok relevantných, aktuálnych a presných informácií v potrebných termínoch a vo vhodnej forme na prípravu rozhodnutí.

Informačný systém organizácie z hľadiska systému manažovania má za cieľ uchovávať nazberané vnútorné údaje, vonkajšie informácie, poznatky v údajovej, informačnej a poznatkovej základni s cieľom produkovania vstupných informácií pre podporu

zvyšovania informovanosti manažérskeho systému a efektívne riadenie riadeného systému, dodávajú **KUČERA, M. – ŠTEFÁNEK, J. – CVEČKO, J. (2002)**.

SODOMKA, P. (2006) konštatuje, že podnikový informačný systém vytvárajú ľudia, ktorí prostredníctvom dostupných technologických prostriedkov a stanovenej metodológie spracovávajú podnikové dáta a vytvárajú z nich informačné a znalostné bázy organizácie slúžiace k riadeniu podnikových procesov, manažérskeho rozhodovaniu a správe podnikovej agendy. Zároveň by mal poskytovať celkový pohľad na fungovanie organizácie a zabezpečiť spracovanie informácií potrebných pre manažérov.

Informačný systém v podniku je navrhovaný a aplikovaný v dvoch základných modifikáciách, ako jednoužívateľská alebo viac užívateľská verzia tvrdí **POPELKA, V. (2007)**. Výber a aplikácia je závislá od veľkosti podniku, štruktúry riadenia, územnej dislokácie a od finančných možností podniku.

BASL, J. – BLAŽÍČEK, R. (2008) vymedzujú potenciál informačných systémov v podnikoch v dvoch základných smeroch:

- na jednej strane pomáhajú zlepšiť vnútropodnikovú integráciu a aj integráciu podniku s jeho dodávateľmi a zákazníkmi, zefektívniť podnikové procesy, komunikáciu i celkovú dostupnosť dát, čím podporujú skracovanie času trvania, ale tiež prispievajú ku zníženiu nákladov v podniku,
- na druhej strane môže byť ich prínos v podobe nových, resp. inovovaných produktov a služieb, v podpore rastu tržieb, ziskov.

Strategickým cieľom vedeckých, technických a komerčných aktivít v oblasti informačných a komunikačných technológií je dosiahnuť stav, kde budú požadované informácie prístupné každému, kedykoľvek a kdekoľvek, konštatuje **KLOUDOVÁ, J. (2010)**.

Výber nového informačného systému je dôležitým rozhodnutím, ktoré so sebou nesie istú dávku rizika, konštatuje **ŠOLTÝS, M. (2009)**. Zmena informačného systému sa častokrát dotýka všetkých zamestnancov podniku. Ich každodenná práca bude tak dobrá a efektívna ako im to nový informačný systém dovoľí. Manažment podniku bude prostredníctvom systému samotného resp. jeho výstupov analyzovať, rozhodovať či plánovať, čo môže

mať priamy vplyv na budúcnosť pôsobenia spoločnosti na trhu. Rozhodujete preto o investícii, ktorá výrazne ovplyvní podnik na niekoľko ďalších rokov.

Životný cyklus informačného systému z hľadiska podniku **BASL, J. – BLAŽÍČEK, R. (2008)** rozčleňujú do štyroch základných fáz:

- 1) *výber informačného systému* – nájdenie vhodného riešenia pre podnik z hľadiska jeho potrieb a očakávaní (funkčnosť, platforma, rozvoj, služby, cena a pod.),
- 2) *implementácia informačného systému* – zavedenie informačného systému do podniku vrátane nastavenia parametrov, naplnenie dát, zmeny podnikových procesov, školenie užívateľov a pod.,
- 3) *prevádzka informačného systému* – zaistenie produktívnej prevádzky informačného systému, udržovanie jeho chodu a odstraňovanie vzniknutých problémov,
- 4) *inovácia informačného systému* – analyzovanie potrieb pre zmenu informačného systému, upgrade systému alebo prechod na iný produkt.

SODOMKA, P. (2006) medzi jednotlivé časti informačného systému zaraďuje:

- ERP systém (Enterprise Resource Planning) – je chrbticou informačného systému každého podniku,
- CRM (Customer Relationship Management) – riadenie vzťahov so zákazníkmi,
- SCM (Supply Chain Management) – riadenie dodávateľských reťazcov,
- MIS (Management Information System) – manažérsky informačný systém.

Nákup nového podnikového informačného systému, realizovaného formou hotového parametrizovaného softvérového systému, predstavuje pre podnik nielen značné organizačné a kapacitné, ale rovnako aj finančné požiadavky, uvádzajú **BASL, J. – BLAŽÍČEK, R. (2008)**. Autori členia náklady na nákup informačného systému do dvoch skupín:

a) *jednorazové náklady*:

- nákup hardvéru,
- nákup softvéru – obvykle licencií, ktoré môžu byť na meno užívateľa, môžu určovať počet súčasne pracujúcich užívateľov alebo môžu byť spojené s určitou užívateľskou rolou,
- dátové naplnenie systému a tvorba dátových rozhraní na existujúce riešenia v podniku

- úprava podnikových procesov,
- školenie, a pod.

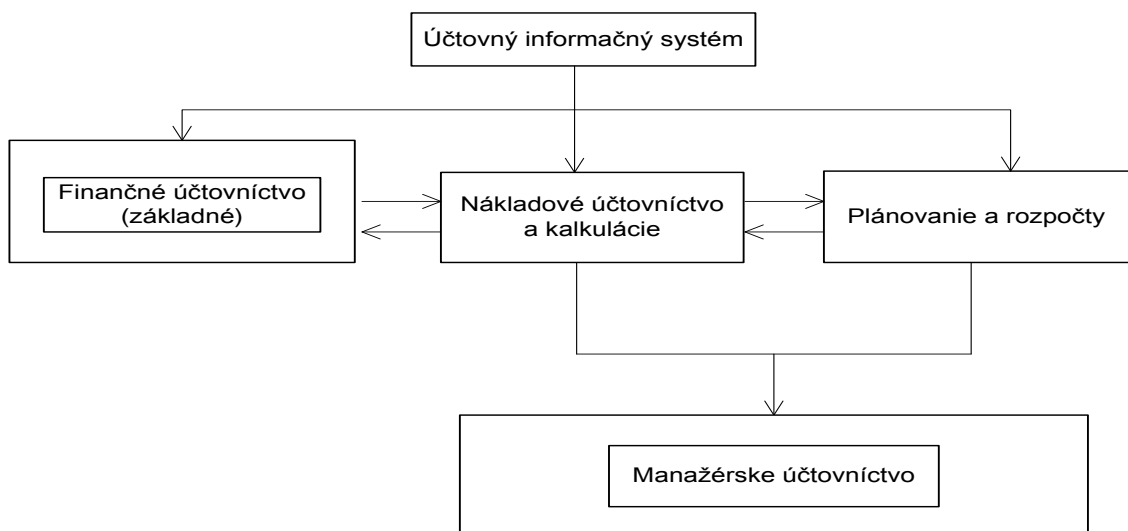
b) *prevádzkové náklady*:

- servisné poplatky za hardvér,
- servisné poplatky za softvér,
- poradenská činnosť,
- zabezpečenie prevádzky vlastného informačno-technologického oddelenia.

SOUKUPOVÁ, B. a kol. (2004) za súčasť informačného systému považuje účtovníctvo a jednotlivé prvky účtovného informačného systému sa odlišujú určitými znakmi, ktorými sú:

- zameranie na uspokojovanie diferencovaných potrieb rôznych používateľov informácií,
- miera uplatnenia právnej regulácie pri zisťovaní a vykazovaní informácií,
- použité metódy a techniky ich zisťovania,
- stupeň spoľahlivosti zistených informácií,
- časové intervaly vykazovania informácií.

Podľa **SOUKUPOVEJ, B. (2004)** má účtovný informačný systém spravidla štruktúru, ktorú zobrazuje obrázok 1.

Obr. 1

Štruktúra účtovného informačného systému

Zdroj: Soukupová, B.

Spolu s rozvojom informačných a komunikačných technológií súvisí aj rozvoj ekonomických softvérov, ktoré majú pre podnik veľký význam. Tieto systémy sú pre podnik a jeho pracovníkov zdrojom veľkého množstva cenných informácií. Veľkou výhodou využívania ekonomických softvérov v podniku, je hlavne ich efektívnosť a skrátenie doby spracovávania podkladov zamestnancami. Ďalším prínosom implementácie ekonomického softvéru môže byť zníženie nákladov v dôsledku efektívnejšej práce, ale aj lepšia podpora pre rozhodovanie.

KUČERA, M. – LATEČKOVÁ, A. (2008) uvádzajú, že ekonomický softvér je súčasťou informačného systému každého podniku. Umožňuje zaevidovať, spracovať a uchovať údaje o hospodárskej činnosti podniku. Vytvára sa tak údajová základňa, ktorá slúži pre potreby interných a externých používateľov, pričom:

- *interní používatelia* sú manažéri na jednotlivých stupňoch riadenia, využívajú údaje ako pre operatívne, tak aj strategické riadenie a rozhodovanie,
- zaevidované údaje sa uplatňujú ako podkladové údaje pre daňové priznanie – daň z pridanej hodnoty, daň z príjmov, spotrebné dane a pod., a tieto údaje slúžia pre *externých používateľov*.

Interní používatelia potrebujú podstatne viac informácií ako ostatní používatelia. Tieto informácie sú tiež špecifickejšie a podrobnejšie ako požiadavky iných používateľov, dodáva **SOUKUPOVÁ, B. a kol. (2004)**. Externým používateľom postačia účtovné informácie poskytujúce celkový pohľad na finančnú situáciu a výsledky hospodárenia. Rozdielne požiadavky na účtovné informácie zo strany používateľov môže zabezpečiť účtovníctvo len ako štruktúrovaný podsystem, tvorený jeho prvkami – podsystemami.

PATAKY, J. – ŠKORECOVÁ, E. (2005) medzi interných používateľov účtovných informácií zaraďujú riadiacich pracovníkov (manažéri na všetkých úrovniach riadenia) a zamestnancov podniku. Medzi externých používateľov týchto informácií patria vlastníci (majitelia) podnikateľského subjektu, vládne (rezortné) orgány, finančné orgány, rôzni veritelia, dodávatelia rôznych výkonov a audítori.

GALDIA, J. (2009) konštatuje, že ekonomický softvér je pracovný nástroj, ktorý spracováva ekonomickú agendu podniku, vedie účtovníctvo, ráta mzdy, pripravuje rôzne podklady pre úrady. Softvér tak pomáha viesť celú firmu. Mal by vždy obsahovať aktuálnu

legislatívu a pomáhať podniku v práci tak, aby nemusel zložito hľadať legislatívne novinky v zákonoch alebo ich počítať ručne.

V oblasti ekonomického softvéru je potrebné plne akceptovať direktívy Európskej únie a Medzinárodné účtovné štandardy (IAS), resp. Medzinárodné štandardy pre finančné vykazovanie (IFRS). Zároveň podnikateľský subjekt pôsobiaci na medzinárodnom trhu, potrebuje zostavovať účtovné výkazy aj v zmysle zákonov danej krajiny a požiadaviek zahraničných obchodných partnerov, dodávajú **KUČERA, M. – LATEČKOVÁ, A. (2008)**.

Softvérové spoločnosti **KUČERA, M. – LATEČKOVÁ, A. (2008)** rozčleňujú do troch skupín, podľa toho, ako zabezpečujú modifikáciu softvéru:

1. skupina – softvérové spoločnosti, ktoré plne zabezpečujú modifikáciu ekonomického softvéru. Používatelia pravidelne získavajú aktualizované verzie,
2. skupina – softvérové spoločnosti, ktoré čiastočne riešia modifikáciu ekonomického softvéru, napríklad formou parametrických prednastavení, ktoré si aktualizujú používatelia,
3. skupina – softvérové spoločnosti, ktoré nemodifikujú ekonomický softvér. Spôsob aktualizácie je plne ponechaný na používateľa (napríklad rozšírením analytickej evidencie, doplnkovou evidenciou,...).

Výber vhodného ekonomického softvéru je významné investičné rozhodnutie pre každú firmu, a preto je potrebné venovať mu náležitú pozornosť, uvádza **GRÁSGRUBER, M. (2001)**. V praxi sa často stretávame s postupom, kedy podnik najskôr nakúpi počítač a ďalšiu výpočtovú techniku, a až následne kúpi nejaký program, väčšinou na základe reklamy, v lepšom prípade na základe odporúčenia známych a až na koniec zisťuje, čo vlastne daný softvér vie a ako môže byť pre daný podnik užitočný. Správny postup musí byť samozrejme opačný.

Softvérové produkty musia plniť svoju funkciu, no musia byť aj použiteľné, to znamená prijateľné pre všetky kategórie používateľov, konštatuje **KLOUDOVÁ, J. (2010)**. Zlá použiteľnosť softvéru a prezentácie digitálneho obsahu je dôvodom odmietania alebo dlhého zavádzania nových aplikácií.

KŘÍŽOVÁ, Z. (2005) uvádza, že podniky pristupujú k výberu ekonomického softvéru v dvoch odlišných prípadoch:

- a) podnik zatiaľ žiadny softvér nemá – ide prevažne o novovzniknuté podniky,
- b) podnik má určitý druh softvéru, ale z najrôznejších dôvodov chce alebo musí prejsť na iný softvér.

GRÁSGRUBER, M. (2001) definuje, že pri výbere ekonomického softvéru je vhodné dodržiavať nasledovné kroky:

1. definovanie podnikových potrieb a požiadaviek,
2. identifikácia vhodných produktov na trhu,
3. stanovenie kritérií pre hodnotenie programu a pre hodnotenie dodávateľov,
4. hodnotenie vhodných programov,
5. uzatvorenie zmluvy o kúpe softvéru a jeho implementácia,
6. implementácia účtovného programu v podniku.

KUČERA, M. – LATEČKOVÁ, A. (2008) členia kritériá pre výber a posúdenie vhodnosti ekonomického softvéru do dvoch základných skupín:

- 1) objektívne (všeobecné) kritéria – sú požiadavky, ktoré by mal spĺňať každý softvér a softvérová spoločnosť, bez ohľadu na podmienky u konkrétneho používateľa.
- 2) subjektívne (individuálne) kritéria - vyjadrujú požiadavky kladené na program z pohľadu individuálnych potrieb podnikateľského subjektu

Medzi objektívne kritériá pre posúdenie vhodnosti ekonomického softvéru **KUČERA, M. – LATEČKOVÁ, A. (2008)** zaraďujú:

- *legislatívne požiadavky* – sú stanovené zákonom č. 41/2002 Z. z. o účtovníctve v zmysle ktorého je účtovná jednotka povinná viesť účtovníctvo ako sústavu účtovných záznamov.
- *základné požiadavky na prevádzku softvéru* – do tejto skupiny zaraďujeme minimálne požiadavky, ktoré by mal spĺňať ekonomický softvér (jednoduchosť obsluhy, ochrana údajov, prehľadne vytvorené pomocné texty, príručka v tlačenej podobe, možnosť interaktívnej opravy chybných vstupov, otvorenosť systému, a pod.),
- *požiadavky na kvalitu softvérového riešenia* – v rámci tejto skupiny sú uvedené požiadavky na softvérové spracovanie z hľadiska kvalitatívnych prínosov pre

- používateľa (spoľahlivosť programu, integrované prepojenie jednotlivých podsystémov, interaktívne zadávanie údajov, vytvorenie sieťovej verzie, a pod.),
- *požiadavky na softvérovú spoločnosť* – v rámci tejto skupiny sú uvedené požiadavky vyplývajúce zo vzťahu používateľ – tvorca softvéru (inštalácia softvéru, školenie používateľov, záručný a pozáručný servis, telefónne poradenstvo, a pod.).

Podľa týchto autorov subjektívne kritériá pre posúdenie výberu a vhodnosti ekonomického softvéru vyplývajú z:

- používanej účtovnej sústavy – t.j. či podnikateľský subjekt vedie jednoduché alebo podvojnú účtovníctvo,
- oblasti, ktorú chce podnikateľský subjekt automatizovať,
- organizačnej štruktúry podniku (členenie na vnútroorganizačné útvary),
- podrobnosti sledovania VH (požadovaná štruktúra prehľadov o VH),
- pracovných postupov realizovaných v podniku,
- objemu spracovávaných údajov,
- výpočtovej techniky, ktorá je k dispozícii (kvalitný softvér vyžaduje kvalitný hardvér),
- výsledkov, ktoré používatelia od programu očakávajú,
- predpokladaného rozvoja podniku – už pri obstaraní programu je potrebné uvažovať o ďalšom vývoji podniku a tým aj hľadať zodpovedajúcu softvérovú aplikáciu,
- finančnej situácie podnikateľského subjektu.

Výberu softvéru je potrebné venovať náležitú pozornosť i preto, že prechod na nový ekonomický softvér znamená v každom prípade nutnosť prekonať prekážky v mnohých smeroch, uvádza **VELECKÝ, P. (2010)**. Týka sa to i zdrojov, finančných aj ľudských, ktoré sú nevyhnutné k uskutočňovaniu migrácie existujúcich dát, kedy je často nutné prekonať i nemalé technické problémy a neobíde sa to bez profesionálnej pomoci. Najviac je potrebné počítať s tým, že pre nezanedbateľnú časť užívateľov predstavuje zavedenie nového softvéru nielen počiatočné zaškolenie, ale aj určité obdobie zažívania sa s novým systémom, ktoré môže trvať niekoľko mesiacov alebo aj rokov.

Základnými modulmi ekonomických systémov podľa **GRÁSGRUBER, M. (2001)** sú obvykle:

- pokladnica,
- banka,
- fakturácia (pohľadávky a záväzky, dodávatelia a odberatelia),
- evidencia zásob (skladové hospodárstvo, sklady),
- dlhodobý majetok,
- mzdy a personalistika,
- účtovníctvo.

2 CIEĽ PRÁCE

Problematika diplomovej práce – „Komparácia vybraných ekonomických softvérov“ je v súčasnosti aktuálna a jej dôležitosť v podnikateľských subjektoch sa neustále zvyšuje. Ekonomický softvér je neoddeliteľnou súčasťou celého podnikového informačného systému a je významný z hľadiska konkurencieschopnosti a prosperity firmy v silnom podnikateľskom prostredí. Výber vhodného ekonomického systému pomáha aj pri rozhodovaní podniku o jeho ďalšom smerovaní.

Táto diplomová práca si dáva za cieľ posúdiť, zhodnotiť a porovnať problematiku ekonomických softvérov a možnosti ich ďalšieho vylepšenia a poskytnúť pohľad na stav a trendy v oblasti ekonomických systémov.

Pre splnenie hlavného cieľa diplomovej práce sú stanovené aj nasledovné parciálne ciele:

- štúdium a prezentácia odborných a vedeckých literárnych zdrojov, ktoré obsahovo súvisia s témou diplomovej práce,
- komparácia poznatkov a výsledkov citovaných autorov,
- porovnanie a hodnotenie možností vylepšenia vybraných ekonomických softvérov,
- zisťovanie využiteľnosti jednotlivých modulov a možností automatického prepojenia medzi podsystémami,
- podrobnejšie analyzovanie a hodnotenie práce v podsystémoch a porovnanie komfortnosti spracovávania medzi jednotlivými ekonomickými systémami,
- hodnotenie predností a zisťovanie rozdielov medzi jednotlivými ekonomickými systémami,
- analyzovanie a hodnotenie spoľahlivosti ako nástroja na znižovanie chybovosti a hodnotenie výkonnosti programov,
- syntetické zhodnotenie poznatkov a výsledkov, formulácia návrhov a odporúčaní pre výber ekonomického softvéru.

3 METODIKA PRÁCE A METÓDY SKÚMANIA

Rozvoj podnikania, ale aj náročnosť pri spracovávaní ekonomických informácií spôsobujú a podmieňujú vznik väčšieho počtu softvérových spoločností. Na slovenskom trhu pôsobí viacero softvérových firiem, ktoré ponúkajú navzájom relatívne odlišné produkty. Výber vhodného ekonomického a účtovného softvéru pre podnik, preto zohráva významnú úlohu. V diplomovej práci komparujeme tri vybrané ekonomické softvéry, a to Pohoda, Omega a Money S3, ktoré sú na slovenskom trhu ponúkané firmami STORMWARE s.r.o., KROS a. s., CÍGLER SOFTWARE, a. s.

3.1 Metódy skúmania

K naplneniu prioritných a čiastkových cieľov diplomovej práce boli použité nasledovné metódy spracovania:

- metóda selekcie – pri výbere vhodných študijných materiálov, pri výbere a posúdení jednotlivých funkcií konkrétneho ekonomického softvéru,
- metóda analýzy – pri štúdií názorov a stanovísk uvádzaných vo vybranej odbornej literatúre v teoretickej časti práce. V praktickej časti sme túto metódu využívali pri rozbere jednotlivých funkcií, častí a modulov softvéru,
- metóda komparácie – v teoretickej časti pri spracovaní literárnych prameňov. V praktickej časti sme metódu používali na porovnávanie základných funkcií a podsystémov hodnotených ekonomických softvérov. V praktickej časti sme uskutočnili komparačnú analýzu, v rámci ktorej si sme stanovili požiadavky a funkcie, ktoré môžu jednotlivé programy poskytovať. Jednotlivé funkcie na základe stanovených kritérií hodnotíme pomocou pridelených bodov. Stanovili sme si stupnicu od 0-9 bodov, pričom 0 predstavuje najmenší počet bodov a 9 určuje najvyššie možné hodnotenie, tzn. čím vyššie hodnotenie, tým lepší program. Hodnotu 0 sme pripisovali len v prípade, ak program danú požiadavku nemá vo svojej ponuke. Maximálny celkový počet bodov predstavuje 144.
- metóda testovania – využívaná v praktickej časti, v ktorej sme si prakticky vyskúšali akým spôsobom ekonomické systémy pracujú a aké možnosti spracovania nám poskytujú,
- metóda riadeného rozhovoru – využívaná pri diskusiách a konfrontáciách so zamestnancami podnikov, ktorí z danými ekonomickými informačnými systémami

pracujú. Na základe tejto metódy sme mali možnosť osvojiť si nové vedomosti a skúsenosti z praxe pri práci s jednotlivými funkciami programov,

- o metóda syntézy – pri ktorej sme spájali jednotlivé časti, aby sme mohli poznať celok. Prakticky sme ju používali pri koncepcii opatrení a návrhov na vylepšenie možností programov v poslednej časti práce.

3.2 Charakteristika softvérových spoločností

3.2.1 Charakteristika podniku Cígler Software, a.s.

Spoločnosť CÍGLER SOFTWARE, a. s.¹ bola založená v roku 1990 ako česká firma bez účasti zahraničného kapitálu. V dôsledku neustáleho rastu došlo v roku 1999 k zmene právnej formy na akciovú spoločnosť a následne v nasledujúcom roku vstúpila aj na slovenský trh. V súčasnosti má spoločnosť štyri pobočky v Českej republike a dve pobočky v Slovenskej republike.

CÍGLER SOFTWARE, a.s. sa zaoberá vývojom, implementáciou a podporou moderných informačných a ekonomických systémov.

Akciová spoločnosť v súčasnosti uspokojuje svojimi produktmi požiadavky širokého spektra zákazníkov:

- o menším spoločnostiam, živnostníkom a účtovným kanceláriám ponúka účtovný a ekonomický systém Money S3, ktorý patrí medzi jeden z najrozšírenejších účtovných systémov na Slovensku, ale aj v Čechách.,
- o stredným spoločnostiam je určený podnikový informačný systém Money S4, ktorý prináša vysokú mieru prispôsobivosti, jednoduchú ovládateľnosť, použitie SQL systému,
- o veľkým spoločnostiam firma odporúča podnikový informačný systém Money S5, ktorý predstavuje robustný systém s modernou architektúrou. Tento systém okrem bežných ekonomických a obchodných agend pokrýva aj špecializované firemné riešenia,
- o spoločnosť sa zaoberá aj riešením pokladničných systémov, pričom okrem pokladničného softvéru je schopná dodať aj komplexný pokladničný hardvér.

¹ <http://www.money.sk/profil-spolocnosti/>

3.2.2 Charakteristika spoločnosti KROS, a.s.

KROS a.s.² je softvérová spoločnosť, ktorá vznikla v roku 1995 zápisom do Obchodného registra. Akciová spoločnosť vznikla transformáciou spoločnosti ODIS SYSTEM, s. r. o., ktorá bola založená v roku 1992 a je jej pokračovateľom. Avšak táto spoločnosť sa zaoberala len vývojom a predajom softvéru, ktorý bol určený pre rozpočty v stavebníctve. Postupne spoločnosť začala rozširovať svoju ponuku až nakoniec v roku 1996 došlo k transformácii na spoločnosť Kros, s. r. o. a od roku 1997 je akciovou spoločnosťou. Medzi hlavnú podnikateľskú činnosť spoločnosti patrí vývoj a predaj ekonomického, stavebného softvéru a znaleckého softvéru, ktoré sú určené pre operačný systém Microsoft Windows.

Spoločnosť KROS, a.s. má vo svojom portfóliu nasledovné programy:

- programy ALFA, OLYMP, OMEGA,
- program CENKROS plus,
- programy HYPO a MEMO.

Na trhu ekonomického softvéru patrí spoločnosť medzi tri spoločnosti s najväčším počtom používateľov. V kategórii znaleckých softvérov a softvéru pre rozpočtovanie, kalkulácie riadenia stavebnej výroby je akciová spoločnosť lídrom na trhu.

Programy spoločnosti Kros, a.s. sa stali najpredávanejším balíkovým ekonomickým softvérom na Slovensku v rokoch 2004, 2005, 2006 a 2007.

3.2.3 Charakteristika obchodnej spoločnosti STORMWARE, s. r. o.

STORMWARE s.r.o.³ je obchodná spoločnosť, ktorá bola založená v roku 2001 ako spoločnosť s ručením obmedzeným.

Jedná sa o medzinárodnú spoločnosť, ktorá pôsobí nielen na slovenskom trhu, ale aj v Českej republike. Spoločnosť má svoje sídlo v Bratislave a na Slovensku má firma aj dve pobočky, a to vo Zvolene a v Košiciach, v Českej republike pôsobí 7 pobočiek spoločnosti.

² <http://www.kros.sk/10916>

³ <http://www.stormware.sk/kontakty/>

Táto softvérová spoločnosť sa zaoberá výrobou softvérov, ktoré sú určené pre platformu Microsoft Windows a taktiež poradenskou a konzultačnou činnosťou v oblasti výpočtovej techniky, elektroniky a informatiky.

Medzi hlavné produkty spoločnosti patria predovšetkým ekonomické a informačné systémy. Konkrétne ide o:

- ekonomický systém Pohoda - postavený na technológii file-server,
- ekonomický systém Pohoda SQL - postavený na technológii klient-server. Systém je vhodný predovšetkým pre firmy s väčšími nárokmi na výkon a bezpečnosť systému a údajov,
- informačný systém Pohoda E1 - postavený na technológii klient-server. Systém je určený predovšetkým pre väčšie firmy a náročnejších zákazníkov, ktorí okrem väčšieho výkonu a bezpečnosti systému privítajú rozširujúce funkcie z kategórie ERP systémov, hlavne v oblasti skladového hospodárstva,
- domáce účtovníctvo FILIP – softvér je ušitý na mieru domácnosti podnikateľa,
- slovníky PRODICT – ide o prekladové slovníky, ktoré sú užitočným pomocníkom pre domáce či profesionálne využitie i pre každého, kto študuje alebo používa angličtinu a nemčinu.

Diplomová práca je metodicky a obsahovo rozčlenená na dve hlavné časti, a to teoretickú časť a praktickú časť.

V teoretickej časti sú spracované poznatky získané z dostupnej domácej aj zahraničnej odbornej literatúry, ktorá sa zaoberá danou problematikou. Podkladmi pre spracovanie teoretickej časti diplomovej práce sú dostupné publikácie, odborné články, skriptá a zákony Slovenskej republiky. Táto časť má čitateľovi vysvetliť základné pojmy, poskytnúť pohľad na to, aké požiadavky je potrebné brať do úvahy pri výbere vhodného ekonomického softvéru podnikom.

Aplikačná časť je spracovaná vo 4. kapitole „Komparácia ekonomických softvérov. Jej obsahovou náplňou je podrobná analýza a porovnanie vybraných ekonomických softvérov podnikov. Podstatou tejto časti je analýza ekonomického systému a zhodnotenie systému z pohľadu užívateľa. Vstupnými materiálmi sú dostupné demo verzie jednotlivých ekonomických softvérov.

Výsledkom tejto komparácie je získanie komplexných informácií o jednotlivých ekonomických softvéroch a ich vzájomná komparácia.

V závere praktickej časti poskytujeme celkový pohľad na teoretické a praktické prínosy, ktoré sme získali pri vypracovávaní diplomovej práce „Komparácia vybraných ekonomických softvérov“.

Záver diplomovej práce obsahuje celkové zhodnotenie a zhrnutie vybraných ekonomických softvérov, silné a slabé stránky jednotlivých systémov. Zároveň v tejto časti navrhujeme odporúčania a námety na vylepšenie slabých stránok ekonomických informačných systémov.

Použitá literatúra obsahuje zoznam prameňov odbornej domácej aj zahraničnej literatúry, z ktorých boli čerpané názory a postoje autorov na skúmanú problematiku tejto diplomovej práce doma a v zahraničí.

4 KOMPARÁCIA EKONOMICKÝCH SOFTVÉROV

Dôležitým rozhodnutím pre podnik je výber a kúpa ekonomického a účtovného softvéru. Nákupom príslušného softvéru sa však ešte nekončia všetky činnosti používateľa. Po kúpe softvéru je potrebná inštalácia programu, nastavenie parametrov systému, školenie zamestnancov, ktorí budú so softvérom prichádzať do kontaktu, vypracovať vnútropodnikové smernice a postupy spracovania účtovníctva.

Pri výbere ekonomického systému je potrebné vopred vedieť, čo od neho podnik očakáva a na základe toho posudzovať program, ale aj spoločnosti, ktoré ho ponúkajú. Preto v tejto časti diplomovej práci sa chceme venovať podrobnejšiemu posudzovaniu, hodnoteniu a porovnávaniu funkčnosti jednotlivých častí ekonomických softvérov Pohoda, Money S3 a Omega.

4.1 Všeobecná charakteristika vybraných ekonomických softvérov

4.1.1 Money S3

Ekonomický systém Money S3 je určený pre malé a stredné podniky, ktoré vedú jednoduché alebo podvojnú účtovníctvo. Na trhu je predávaný spoločnosťou CÍGLER SOFTWARE, a.s.

Systém sa skladá z nasledovných podsystémov:

- jednoduché účtovníctvo,
- podvojnú účtovníctvo,
- fakturácia,
- adresár,
- sklady,
- objednávky,
- mzdy,
- evidencia majetku,
- cestovné náhrady.

V prípade demo verzie, resp. štartovacej verzie Money S3 sú k dispozícii všetky tieto moduly, ktoré niektorým malým podnikateľským subjektom stačia aj na plnohodnotné vedenie účtovníctva. V prípade prechodu na plnú, resp. vyššiu verziu systému sú zachované všetky dáta z demo verzie. Táto verzie je obmedzená množstvom zadávaných údajov, ktoré je možné zadávať len za jedno účtovné obdobie.

Samotná inštalácia demo verzie programu Money S3 nie je ťažká. Zadávajú sa základné kontaktné údaje o používateľovi programu. Pri inštalácii je potrebné si vybrať či sa bude účtovať v systave jednoduchého alebo podvojného účtovníctva. Za plus programu môžeme považovať, že pri inštalácii novej verzie sú na začiatku uvedené informácie o zmenách, ktoré nastali oproti pôvodnej verzii, ktorá bola v podniku využívaná.

4.1.2 Omega

Tento ekonomický softvér je na trhu predávaný spoločnosťou KROS, a.s. Ide o softvér, ktorý sa používa na evidenciu podvojného účtovníctva. Okrem toho spoločnosť má vo svojej ponuke aj špecializované softvéry pre jednoduché účtovníctvo alebo a evidenciu miezd a personalistiku.

Program Omega sa skladá z nasledovných modulov:

- podvojný účtovníctvo,
- modul DPH,
- sklady a skladové karty,
- fakturácia a objednávky,
- majetok,
- kniha jász,
- číselníky.

Inštalácia programu je bezproblémová. Oproti predchádzajúcemu softvéru však trvá o poznanie dlhšie. Štartovacia verzia softvéru je takisto limitovaná počtom zadávaných údajov, po ich prekročení nie je možné pokračovať v práci. Výhodou tohto programu je že táto verzia nie je časovo obmedzená, na rozdiel od ekonomického systému Money S3, kde po jeho prekročení sú všetky tlačové zostavy neplatné.

4.1.3 Pohoda

Ekonomický a informačný systém Pohoda je na trhu distribuovaný spoločnosťou STORMWARE, s. r. o. Ide o komplexný softvér, ktorý umožňuje viesť jednoduché aj podvojnú účtovníctvo.

Ekonomický systém sa skladá z týchto základných podsystémov:

- jednoduché účtovníctvo,
- podvojnú účtovníctvo,
- fakturácia,
- sklady,
- mzdy,
- majetok,
- jazdy,
- tlač.

Možnosti systému je možné rozšíriť prostredníctvom voliteľných doplnkov, ktoré je možné dokúpiť si k základnej verzii. Štartovacia verzia je limitovaná časovo, ale aj počtom dát. Tento program v demo verzii umožňuje spracovať súhrnne 610 dát. Pri každom spustení demo verzie nás program informuje o celkovom počte dát, ktoré môžeme spracovať v tejto verzii a zároveň máme k dispozícii aj počet aktuálne voľných zápisov.

4.2 Nastavenie parametrov

Prvým krokom pre správne fungovanie programov je nutné nastaviť základné parametre o spoločnosti, ako napr. obchodné meno, adresa, IČO, DIČ, IČ DPH, typ subjektu a pod., ktoré budú automaticky zobrazované na všetkých dokladoch a formulároch.

Najprehľadnejšie nastavenie parametrov ponúka program Money S3, v ktorom všetky základné údaje sa nachádzajú v jednom prehľadom okne (obrázok 2). Môžeme konštatovať, že oproti ostatným dvom programom v nastavení zaostáva Omega, v ktorej zadávanie základných údajov je neprehľadnejšie a zdlhavesšie.

V prípade, že systém využíva viac užívateľov možnosti využívania jednotlivých častí systému môžu byť obmedzené. Všetky tri ekonomické systémy umožňujú prístup v plnom rozsahu, len na čítanie alebo je prístup zakázaný a je možné zaviesť všetkým užívateľom vstup na heslo. Najrozpracovanejšie prístupové práva poskytuje program Pohoda, v ktorej je možné nastaviť užívateľovi prístup podľa jednotlivých funkcií a súčastí systému. Naopak systém Omega umožňuje obmedzovať prístup iba podľa modulov.

Obr. 2

Nastavenie parametrov

Zdroj: Money S3

Prístupové práva môže priberať a odoberať len výhradný používateľ – napr. vedúci spoločnosti, spravidla administrátor programu.

V Money S3 je možné pre každý doklad viesť históriu akcií. Táto história umožňuje sledovať kto a kedy príslušný doklad zmenil.

Pred začiatkom používania všetkých uvedených programov je taktiež nutné zadať údaje do číselníkov, a to najmä účtovný rozvrh, číselné rady pre jednotlivé doklady a predkontácie. Demo verzie programov už obsahujú štandardný účtovný rozvrh a predkontácie účtovných prípadov. Avšak pre fungovanie v podniku v praxi, je potrebné nastaviť aj strediská, činnosti, pokladnicu, bankové účty a pod. Pre podniky je potrebné aj využívanie analytickej evidencie jednotlivých účtov. Analytickú evidenciu v programe Money S3, Pohoda a Omega je potrebné doplniť podľa požiadaviek podniku. V programe Omega sa odporúča meniť, pridávať alebo odstraňovať účty priamo v účtovnom rozvrhu, a nie v účtovnej osnove. Účtovná osnova je preddefinovaná priamo výrobcom v zmysle platnej legislatívy a sú tu nastavené len syntetické účty. V účtovnom rozvrhu si už však môžeme nastavovať účty podľa vlastnej potreby a predstavy a ďalej si ich môžeme rozčleňovať na analytické účty.

4.3 Fakturácia

Tento modul slúži na evidenciu odberateľských a dodávateľských faktúr. Fakturácia je jednou z najdôležitejších častí podnikovej administratívy a zahŕňa proces nákupu a odbytu. Pre správne a presné vyplnenie vstupných údajov a správne zaúčtovanie dokladov, ako pomôcka slúžia číselníky dodávateľov a odberateľov, číselník faktúr a číselník radu dokladov.

V jednotlivých ekonomických softvéroch sa funkcie tohto modelu značne odlišujú.

Money S3 v tomto module ponúka len evidenciu vystavených a prijatých faktúr, až v rámci týchto faktúr môžeme vystavovať napr. dobropis.

Na druhej strane pri pohľade na program Omega, môžeme vidieť výraznejší rozdiel. Modul fakturácia je v tomto programe podrobne rozpracovaný a aj prehľadnejší. Máme možnosť tu evidovať odoslané faktúry, došlé faktúry, preddavkové faktúry, upomienky, penalizačné faktúry, spracovávať objednávky a ponuky. Naproti tomu objednávky a ponuky v Money S3 sú evidované a vyhotovované v osobitnom module.

Ponuka funkcií v programe Pohoda sa svojou štruktúrou približuje programu Omega. Funkcie sú podrobnejšie, ale nie sú až v takom veľkom rozsahu. Výhoda oproti ostatným dvom programom, ale spočíva v prehľadnosti jednotlivých položiek, a z toho vyplývajúcej rýchlosti spracovania faktúr.

4.3.1 Dodávateľské faktúry

V programe Pohoda sa vo voľbe dodávateľské faktúry nachádza evidencia prijatých faktúr, zálohových prijatých faktúr a ostatné záväzky. Pri prijatí faktúry je potrebné zaevidovať ju do knihy dodávateľských faktúr. Evidencia sa uskutoční zadaním vstupných údajov vo vstupnom okne (obrázok 3), ktoré nám systém poskytne. Je potrebné vyplniť požadované údaje. Pri identifikácii dodávateľa môže nastať situácia, že daného dodávateľa nemáme v ponuke, preto je potrebné najskôr ho zaevidovať. Evidenciu nového obchodného partnera je možné priamo v tejto voľbe, tzn. nie je potrebné vyjsť z evidence prijatých faktúr. Tento program dáva možnosť overiť si prostredníctvom internetu platnosť IČ DPH obchodného partnera, t.j. či je platné pre účely DPH v jednotlivých členských štátoch

Európskej únie. Samozrejme, že je to možné vykonať, len ak máme prístup na internet. Po zadaní danej funkcie sa nám automaticky zobrazí výsledok kontroly. Priamo zo softvéru je možné vykonať úhrady, a to prostredníctvom homebankingu, prípadne vytvorením hromadného príkazu. Program tiež automaticky zabezpečuje zaúčtovanie dokladov do účtovníctva.

Súčet položiek	+%	DPH	Celkom
1 000,00	19	190,00	1 190,00
0,00	10	0,00	0,00
0,00			1 190,00

Dátum	Text	Čiastka	MD	DAL	Stredisko	Činnosť	Zákazka
02.03.10	Faktúra dodávateľa za nájom priestorov ...	1 000,00	504000	321000			
02.03.10	DPH - Faktúra dodávateľa za nájom prie ...	190,00	343000	321000			

Obr. 3

Dodávateľská faktúra

Zdroj: Pohoda

Money S3 ponúka jednoduché a spoľahlivé spracovávanie prijatých faktúr. Je potrebné len vyplniť požadované údaje programu. Automaticky po zaevidovaní dodávateľská faktúra je zaúčtovaná na príslušné účty. Stačí si pri evidovaní faktúry vybrať príslušnú predkontáciu. Tento program tiež umožňuje overovanie IČ DPH prostredníctvom internetu. Priebeh samotnej kontroly sa však odlišuje od programu Pohoda. Kontrola je zložitejšia a zdĺhavejšia, pretože po spustení tejto funkcie je potrebné prejsť na webovú stránku a vyplniť príslušné údaje. Až následne sa dozvedáme výsledok o platnosti, resp. neplatnosti príslušného IČ DPH. Po zaevidovaní faktúry máme možnosť automaticky zaúčtovať doklad do knihy záväzkov. Program Money S3 neponúka možnosť priamej úhrady dodávateľských faktúr, napr. prostredníctvom homebankingu.

Evidovanie a účtovanie prijatých faktúr v programe Omega je o niečo zložitejšie z dôvodu, že program ponúka podrobnejší rozpis súm faktúr. Zaúčtovať faktúru môžeme priamo pri evidencií, alebo ručne prostredníctvom knihy záväzkov. Pri ručnom účtovaní je potrebné

dať si pozor, aby sme zvolili typ sumy pre DPH. V prípade, že toto prehliadneme dodávateľská faktúra nebude zaúčtovaná. Oproti predchádzajúcim dvom programom, Omega nevykonáva kontrolu či daný obchodný partner je evidovaný v členskej krajine Európskej únie alebo nie.

4.3.2 Odberateľské faktúry

Evidovanie a spracovávanie odberateľských faktúr prebieha takým istým spôsobom ako pri evidenciách dodávateľských faktúr. Všetky tri ekonomické programy majú rovnaký spôsob a postup evidencie. Ak pri evidenciách odoslaných faktúr zabudneme vyplniť nejaký údaj každý jeden z týchto programov má zabudované automatické upozornenie, že je niečo nesprávne alebo niečo chýba. Všetky odberateľské faktúry sú následne evidované v knihe pohľadávok.

4.4 Evidencia a účtovanie miezd

Tento modul patrí medzi jeden z tých najrozsiahlejších a najnákladnejších podsystemov ekonomického softvéru. Je to z dôvodu dodržiavanie legislatívnych požiadaviek. Je nevyhnutné, aby spĺňal legislatívu, ktorá upravuje daň z príjmov, sociálne poistenie, zdravotné poistenie a zákonník práce.

Jednotlivé programy poskytujú rozdielnu funkčnosť modulu mzdy. V prípade programu Pohoda modul ponúka personalistiku, mzdy, rozpis jednotlivých mesiacov a zoznamy zdravotných poisťovní a dôchodkových fondov, ktoré sú vopred nadefinované a je možné ich dopĺňať a pozmeňovať.

Ekonomický softvér Omega nemá v ponuke modul mzdy a evidovať a účtovať mzdy nie je možné ani v žiadnych iných moduloch tohto programu. Mzdy a personalistiku je možné evidovať spracovávať v rámci osobitného produktu Olymp, ktorý má spoločnosť KROS, a.s. vo svojej ponuke.

Money S3 ponúka v module mzdy možnosť zadávanie miezd, zamestnancov, zaúčtovať zálohy, nastaviť štátne sviatky. Priamo v module sú zapracované aj tlačové zostavy, ktoré dávajú umožňujú nahliadnuť do vyúčtovania miezd, zdravotných poisťovní, sociálneho

poistenia, ročného zúčtovania, ale aj možnosť rýchlo zistiť počet odpracovaných hodín, prehľad o neprítomnosti pracovníkov a pod.

Prvým krokom pre spracovanie miezd v Money S3, je vyplnenie „karty zamestnanca“ (obrázok 4), v ktorej sa zadávajú základné osobné údaje, dôležité údaje pre spracovanie miezd a údaje pre kontakt s externými inštitúciami (ako napr. Zdravotná poisťovňa, Sociálna poisťovňa). Správne vyplnenie tejto karty zabezpečí bezchybný výpočet čistej a hrubej mzdy, odvodu dane z príjmu a poistného na sociálne a zdravotné poistenie. Karta

zamestnanca sa skladá z troch častí: osobné údaje, mzdy a vodiči. V záložke mzdy je možné napríklad nadefinovať presnú neprítomnosť zamestnanca v práci, výšku výživného na vyživované dieťa a pod. Na základe týchto údajov sa automaticky vypočíta výška priemerného zárobku, ktorá je potrebná pre výpočet priemeru na dovolenku, výška priemeru pre vyplácanie náhrady mzdy pri pracovnej neschopnosti, ale aj výška poistného hradeného zamestnávateľom. Záverečnou časťou spracovania miezd je ich

Os. číslo	Priezvisko	Meno	Titul
00001	Drobný	Ján	Ing.

Osobné údaje | Mzdy | Vodiči

Rod. priezvisko: Drobný | Adresa: Ulica: Mierová 56
Pohlavie: muž | Obec: 02601 Dolný Kubín
Dátum narod.: 15.03.1975 | Štát: Slovensko SK
Rodné číslo: 75031-7855 | Tel: 0908999999
Miesto narod.: Dolný Kubín
Číslo soc. poisť.: 111111 | Odpracované u predchádzajúceho zamest.: rokov: 5 dní: 5
Rodinný stav: zemaný, vydatá | Nástup: 01.01.2008
Počet detí: 1 | Prerušenie: ..
Číslo preukazu: AE123456 | Obnovenie: ..
Stredisko: .. | Odchod: ..
Poznámka: ..
Odpracované rokov: 3 , dní: 69

Obr. 4

Karta zamestnanca

Zdroj: Money S3

zaúčtovanie. Vo vytvorených mzdových kartách je presne nastavené zaúčtovanie miezd, a prostredníctvom voľby „zaúčtovanie miezd“ dochádza k vytvoreniu a zaúčtovaniu príslušných dokladov za zvolené obdobie. Ak zamestnanec požiada svojho zamestnávateľa o vykonanie ročného zúčtovania dane z príjmov fyzických osôb, zamestnávateľ je povinný ho vykonať. Do ročného zúčtovania je potrebné uvádzať všetky zúčtované a vyplatené príjmy zo závislej činnosti a tiež sumu preddavkov zaplatenej dane z príjmov, pričom v programe Money S3 je možné vykonať ročné zúčtovanie iba raz pre každého zamestnanca.

System Pohoda taktiež umožňuje viesť kompletne celú mzdovú agendu spoločnosti. Postup evidencie je v Pohode v základe rovnaký ako pri programe Money S3. Rozdiely vidíme napríklad v karte zamestnanca, ktorá je podrobnejšie rozpracovaná. Priamo do nej sa zadávajú aj údaje o poistnom a doplnkovom dôchodkovom sporení. Taktiež priamo tu je možné určiť, či bude vykonávať ročné zúčtovanie zamestnávateľ, zamestnanec alebo to bude iný zamestnávateľ. K zaúčtovaniu miezd dochádza prostredníctvom tejto voľby. Je nevyhnutné uviesť mzdy za mesiac a rok, ktorého sa týka zaúčtovanie. Doklady k zaúčtovaniu sú taktiež vykonávané automaticky. Tento program umožňuje aj hromadné zaúčtovanie miezd za všetkých zamestnancov vo vybranom príslušnom mesiaci a roku.

4.5 Evidencia a účtovanie majetku

Podsystém majetok umožňuje viesť evidenciu hmotného a nehmotného majetku. Okruh možností využívania tohto modulu v jednotlivých programoch je rôzny.

Program Omega nemá k dispozícii samostatný modul na vedenie a účtovanie majetku. Tieto funkcie je možné v tomto systéme vykonávať v rámci funkcie „evidencia“. V rámci evidencie môžeme sledovať krátkodobý, dlhodobý majetok, vlastnosti majetku.

Money S3 ponúka rozhodne väčšie možnosti práce s majetkom a jeho následným sledovaním. Oproti Omegi je tu osobitná funkcia venovaná leasingovému majetku a môžeme tu priamo zaúčtovať aj jeho jednotlivé splátky.

System Pohoda ponúka v rámci majetku funkcie ako predchádzajúci program. Avšak program vyžaduje, aby sme zvlášť zadávali aj umiestnenie majetku, ktoré u predchádzajúcich softvérov je súčasťou karty majetku. Nachádza sa tu aj osobitná možnosť zadávania odpisového plánu pre jednotlivé typy odpisovaného majetku.

4.5.1 Dlhodobý majetok

V prvom rade v programe Omega je potrebné vyplniť kartu dlhodobého majetku. Evidencia si vyžaduje podrobnejšie údaje o konkrétnom majetku, zadáva sa tu priamo aj forma odpisovania a príslušné daňové a účtovné odpisy. Program dáva možnosť hneď v rámci tejto karty automaticky zaúčtovať obstarávaný majetok.

Evidencia dlhodobého majetku v Money S3 nám poskytuje podrobné údaje, ktoré sa týkajú nielen základných informácií o obstaranom majetku, ale okrem iného napr. o rozmeroch majetku, umiestnení, kapacite a pod. Účelnou funkciou, ktorú nám program poskytuje, je možnosť priradiť majetok konkrétnemu zamestnancovi. Na základe tejto funkcie si dokážeme zistiť, kto sa o majetok v danom období staral. Zaúčtovať obstaraný majetok systém umožňuje buď jednotlivo každý pohyb s vlastným dokladom, združovať pohyby alebo máme možnosť zaúčtovať majetok hromadne. V prípade, ak spoločnosť pri podnikateľskej činnosti využíva leasingový majetok, je potrebné ho taktiež evidovať. V programe na to máme k dispozícii osobitnú funkciu, pričom na evidenciu takého majetku slúži karta leasingového majetku. Následne prostredníctvom voľby zaúčtovanie leasingového majetku, tento majetok zaúčtujeme. Zaúčtovanie sa vykonáva pre všetky karty a každý daňový náklad je účtovaný jednotlivo. Tento spôsob evidencie a účtovania leasingového majetku je omnoho prehľadnejší a jednoduchší ako v Omega. V Omega sa obstaranie, zaradenie napr. osobného automobilu zaeviduje na kartu dlhodobého majetku, pričom v rámci členenia uvádzame, že ide o majetok obstaraný leasingom. Účtovanie záväzkov vyplývajúcich z leasingu sa uskutočňuje v evidencii došlých faktúr. V rámci nej je potrebné vytvoriť samostatnú evidenciu a číselný rad.

Karta dlhodobého majetku v Pohode má jednoduchšiu podobu ako predchádzajúci systém (obrázok 5). Výhodou je, že okamžite po uvedení obstarávacej ceny a spôsobu uplatňovaného odpisovania, máme k dispozícii tabuľku rozpočítaných daňových odpisov v jednotlivých rokoch, tzn. je automaticky vypracovaný tzv. odpisový plán. K zaúčtovaniu obstaraného majetku dochádza automaticky, a to na základe základného nastavenia.

Rok	Rok	Spôsob	Sk.	Cena	Odpis%	Ročný odpis	±	Uplat.%	Uplat.odpis	Zostatok
1	2009	HM rovnomerný	Sk.1.	5 000,00	25,00	1 250,00	0,00	100,00	1 250,00	3 750,00
2	2010	HM rovnomerný	Sk.1.	5 000,00	25,00	1 250,00	0,00	100,00	1 250,00	2 500,00
3	2011	HM rovnomerný	Sk.1.	5 000,00	25,00	1 250,00	0,00	100,00	1 250,00	1 250,00
4	2012	HM rovnomerný	Sk.1.	5 000,00	25,00	1 250,00	0,00	100,00	1 250,00	0,00

Obr. 5

Karta dlhodobého majetku

Zdroj: Pohoda

Program Pohoda má k dispozícii agendu leasingového majetku, ale tú je možné používať len na evidenciu leasingového majetku, ktorý bol obstaraný do 31.12.2003. Leasingový majetok obstaraný po tomto dátume sa eviduje takým istým spôsobom ako dlhodobý majetok, ale splátky majetku sa evidujú do ostatných záväzkov. Rovnako zaúčtovanie leasingového majetku a jeho splátok program Pohoda vykonáva automaticky, na základe prednastavených predkontácií.

4.5.2 Krátkodobý majetok

Krátkodobý majetok v programe Pohoda sa eviduje na karte drobného majetku, kde je potrebné nahráť základné údaje týkajúceho sa majetku, ako napr. druh majetku, dátum obstarania a jeho cena. Postup evidencie je totožný ako pri dlhodobom majetku, z tým rozdielom, že evidencia nie je tak rozsiahla.

Podsystem majetok v Money S3 nie je členený osobitne na dlhodobý a krátkodobý majetok. V rámci evidenčnej karty majetku máme možnosť si vybrať zjednodušenú kartu majetku, ktorá nás automaticky prehodí na evidenciu krátkodobého majetku. Evidencia a teda aj zaúčtovanie prebiehajú rovnakým spôsobom ako pri dlhodobom majetku.

System spracovávania krátkodobého majetku v Omega je jednoduchý a prehľadný. Je potrebné nahodiť len druh majetku. Po výbere príslušného dokladu na základe ktorého majetok evidujeme, sú automaticky nahrané všetky potrebné údaje.

4.6 Evidencia a účtovanie pokladničných a bankových dokladov

Na evidenciu bankových a pokladničných dokladov slúžia kniha bankových dokladov a pokladničná kniha. V programoch sú väčšinou tieto knihy súčasťou modulu účtovníctvo. Výnimku opäť tvorí Omega, v ktorej pokladničná kniha a kniha účet v banke sú časťou „Evidencie“.

Ak sme náhodou na začiatku účtovného obdobia zabudli nastaviť začiatkové stavy pokladnice a bankové účtu, všetky tri ekonomické softvéry umožňujú ich nastavenie aj počas účtovného obdobia, týka sa do situácie ak pracujeme s programami prvýkrát. Ak používame programy dlhodobo, začiatkové stavy sa automaticky prevedú na základe

koncových stavov účtov z minulého roka. V prípade, že podnik vznikne počas účtovného obdobia, začiatkové stavy sa udávajú k dňu vzniku.

Každý príjmový alebo výdavkový pokladničný doklad musí spĺňať všetky náležitosti, ktoré mu stanovuje Zákon o účtovníctve. Ak tomu tak nie, doklad nesmie byť zaúčtovaný. V praxi predtým ako príde k samotnému zaúčtovaniu dokladov, doklad musí prejsť formálnou a vecnou kontrolou správnosti. Zodpovedný pracovník podniku kontroluje náležitosti účtovného dokladu a následne ak obsahuje všetky stanovené náležitosti doklad schváli a môže byť zaúčtovaný alebo preplatený. Nariadený zamestnanec musí preskúmať správnosť príslušných údajov na pokladničných alebo bankových dokladoch (napr. či zodpovedá peňažná čiastka, či množstvo, dátum zodpovedá skutočnosti a pod.).

4.6.1 Bankové doklady

Pohoda, Omega, Money S3 umožňujú používateľom programov viesť ľubovoľný počet bankových účtov pre úhradu dokladov a ďalšie peňažné operácie, a to nielen v eurách, ale aj v rôznych cudzích menách.

Práca s bankovými výpismi a ich evidencia v programe Pohoda nie je zložitá. Program vyžaduje vyplnenie základných údajov z podkladových materiálov. Po správnej evidencii je doklad automaticky zaúčtovaný na príslušné účty podľa prednastavenia predkontácií. V prípade veľkých spoločností však nie vždy je výhodné účtovať bankové doklady hromadne. Jednou z možností programu v takomto prípade je používať radšej vlastné účtovanie, tzn. nevyplní sa číselník automatických predkontácií. V Pohode podnikateľským subjektom uľahčuje prácu s bezhotovostnými bankovými prevodmi homebanking.

Evidencia bankových dokladov v Omega sa uskutočňuje prostredníctvom agendy účtovné doklady. Výhodou programu Omega je automatické zaúčtovanie bankových výpisov, avšak tie musia byť do programu zadané prostredníctvom internetbanking alebo homebankingu. Samozrejme bankové doklady môžeme zaúčtovať aj ručným spôsobom (obrázok 6). V takomto prípade v knihe účet v banke pridáme účtovný doklad a navolíme potrebné a žiadané údaje o type transakcie. Potom sa môžeme rozhodnúť, či budem účtovať zjednodušene alebo komplexne. V rámci lepšej orientácie program okamžite po

zaúčtování príslušnej operácie, nám poskytuje v dolnej časti knihy aktuálny stav bankového účtu s presným rozpisom príjmov a výdajom peňažných prostriedkov na bankovom účte.

The screenshot shows the Money S3 software interface for recording a bank statement. The interface includes the following elements:

- Document Type:** Bankový výpis
- Partner:** Orange Slovensko, a.s.
- Date:** 17.03.2010
- Account Details:** Účet banky: 221 001, Súvzťažný účet: 311 000
- Summary Table:**

p.č.	MD sprn.	MD anal.	DAL sprn.	DAL anal.	Typ sumy	Suma [EUR]	Suma [EUR]
1	221	001	311	000	V	1 190,00	1 190,00
- Buttons:** Zobrazíť zaúčtovanie (Bez zaúčtovania, Zjednodušené, Komplexné), Možnosti..., Ok, Storno

Obr. 6
Bankový výpis

Zdroj: Omega

Úplne jednoduchý systém práce s bankovými dokladmi nám poskytuje ekonomický softvér Money S3. V module stačí vybrať, či sa bankový doklad týka inkasa pohľadávky alebo úhrady záväzku. Následne ďalšie spracovanie všetkých bankových dokladov sa realizuje prostredníctvom variabilného symbolu. Po kliknutí naň dostaneme zoznam všetkým neuhradených dokladov a vyberieme si ten, ktorý chceme uhradiť. Týmto výberom sú automaticky vyplnené všetky potrebné údaje okrem sumy, ktorú si doplníme. Bankové doklady sa zaúčtovávajú na základe predvolenej predkontácie automaticky. Tento ekonomický systém tiež obsahuje funkciu homebanking, prostredníctvom ktorej program umožňuje vykonávať platobné príkazy priamo do banky a následne výpis z banky jednoducho zaúčtovať, bez toho aby sme museli ručne prepisovať doklady do programu.

4.6.2 Príjmové a výdavkové pokladničné doklady

Stav a pohyb peňažných prostriedkov sa prostredníctvom príjmových a výdavkových pokladničných dokladov účtuje v pokladničnej knihe buď v domácej alebo cudzej mene. Pokladničná kniha sa vytvára bezprostredne po tvorbe a zaevidovaný pokladničných dokladov.

K evidencii a aj samotnému účtovaniu príjmových, resp. výdavkových dokladov v ekonomickom systéme Omega, dochádza v evidencii účtovných dokladov. Ak máme správne prednastavené predkontácie priebeh evidencie a zaúčtovania je rýchly, jednoduchý a prehľadný (obrázok 7). Postačuje nám vybrať si o aký druh pokladničného dokladu sa jedná a zadať celkovú sumu. Po výbere zodpovedajúcej predkontácie sú všetky ostatné položky zadané a priamo aj zaúčtované na zvolených účtoch. Pri následnom pohľade do pokladničnej knihy vidíme, že zadaný účtovný doklad sa tu okamžite nachádza, a že došlo aj k jeho zaúčtovaniu, v tomto prípade bolo využité komplexné zaúčtovanie vystaveného príjmového dokladu. V prípade, že prostredníctvom pokladničných dokladov uhrádzame došlé, t.j. dodávateľské faktúry, výhodnejšie je ich zúčtovanie prostredníctvom samostatného doklady, a to aj v situácií ak uhrádzame viacej faktúr tomu istému dodávateľovi. Pri úhrade faktúr využívame interné čísla dokladov. Takýto istý prístup uplatňujeme aj pri odoslaných, odberateľských faktúrach.

The screenshot shows the 'Príjmový pokladničný doklad' (Revenue Receipt) form in the Omega software. Key fields include:

- Okruh:** PD (Pokladničné doklady)
- Vzor:** T (PD - Tržba v hotovosti)
- Partner:** Tržba za tovar
- Dátum:** 1. Vyhotovenia PD: 17.03.2010
- Suma spolu [EUR]:** 210.00
- Úhrada:** (Payment section)
- Odpočet:** (Deduction section)

At the bottom, there is a table of accounting entries:

p.č.	Text	Typ sumy	DPH [%]	Suma [EUR]	Suma [EUR]	MD synt.	MD anal.	DAL synt.	DAL anal.	Kód (S)	Kód (Z)	Kód (Č)	Kód (P)
1	tržba za tovar	V				211	001	604	000	X	X	X	X
2										X	X	X	X
3										X	X	X	X
4										X	X	X	X
5										X	X	X	X

Obr. 7

Príjmový pokladničný doklad

Zdroj: Omega

Spracovávanie pokladničných dokladov v programe Money S3 uskutočňujeme v module „účtovníctvo“, kde nachádzame konkrétne funkciu pokladnica. V programe je možné nastaviť viac pokladníc, ale v tom prípade je potrebné číslo účtu 211 - pokladnica

analyticky rozčleniť na príslušné pokladnice. V tomto programe nie je automaticky nahodená žiadna pokladnica, takže si musíme ručne navoliť typy pokladníc, ktoré chceme používať. Oproti predchádzajúcemu programu sa v tomto prípade uplatňuje iný systém práce. Prvým krokom je výber pokladnice, pretože bez toho nie je možná ďalšia práca. Ak prostredníctvom pokladničného dokladu uhrádzame faktúry, stačí si na základe variabilného symbolu vybrať príslušnú faktúru a všetky potrebné údaje sa automaticky nahrajú a následne zadávame prednastavenú predkontáciu. Ak evidujeme pokladničný doklad na základe výpisu z registračnej pokladnice, všetky potrebné údaje nahadzujeme ručne. Nevýhodou programu je, že neumožňuje prečíslovanie už spracovaných dokladov, Netýka sa to len pokladničných dokladov, ale všetkých dokladov v programe.

Postup práce s príjmovými a výdavkovými dokladmi v programe Pohoda je v podstate totožná ako v prípade Money S3. Jediným menším rozdielom, že v programe je automaticky nahodená pokladňa a je pri zadaní dokladu aj uvedená. Po zaevidovaní dokladov je okamžite aj automaticky zaúčtovaný do účtovného denníka. Údaje sú spracovávané taktiež v samostatnom module „účtovníctvo“.

4.7 Chyby a opravy účtovných dokladov a zápisov

Účtovníctvo si vyžaduje, aby bolo vedené správne, úplne a preukazným spôsobom a aby verne zobrazovalo skutočnosti, ktoré sú jeho predmetom. Bohužiaľ v praxi často dochádza k situáciám, kedy účtovné záznamy obsahujú nesprávnosti alebo chyby, ktorým je potrebné sa vyhýbať a opravovať ich.

Využívanie výpočtovej techniky spôsobuje určitú elimináciu chýb pri softvérom spracovaní údajov. A taktiež sa odlišujú typy chýb ako pri ručnom spracovaní. Pri softvérom spracovaní účtovníctva nedochádza k numerickým chybám, pretože program na ne okamžite upozorní a nepustí nás k ďalšej práci. Môžu tu však vzniknúť chyby pri poradí čísiel dokladov a pod.

4.7.1 Chyby v účtovných dokladoch

Tento druh chýb sa vyskytuje prvotne, je to hlavne z dôvodu, že do styku z účtovnými dokladmi prichádza viacero osôb, ktoré nie vždy vedia o legislatívnych úpravách a preto je

nevyhnutné príslušné doklady preskúmať a zisťovať či obsahujú všetky požadované náležitosti.

4.7.2 Chyby v účtovných knihách

Tieto chyby sú významné predovšetkým z hľadiska riadenia a zisťovania daňovej povinnosti podnikateľského subjektu. Môže ísť napr. o chyby typu:

- nesprávne zaúčtovanie doklady,
- zaúčtovanie chybného dokladu,
- chybné zaúčtovanie prevodu zostatkov účtov,
- nezaevidovanie všetkých vzniknutých účtovných prípadov v účtovnom období,
- chybné zaúčtovanie peňažných súm z dokladov a pod.

Kvalitné ekonomické a účtovné softvéry by mali byť schopné zabraňovať vzniku týchto chýb. Ak už však chybe dôjde musia ju odhaliť a následne zabezpečiť jej opravu.

Priebeh zisťovania a opravovania chýb je vo všetkých vybraných ekonomických softvéroch takmer totožný. Ekonomické systémy Pohoda, Omega a Money S3 dokážu odhaliť vzniknuté chyby ešte počas prebiehajúceho účtovného obdobia. Jednou z možností ako zistiť prípadné chyby v týchto programoch je inventarizácia majetku a záväzkov. Pri inventarizácií môžeme zistiť nielen inventarizačné rozdiely, ale aj chyby a okamžite uskutočniť ich nápravu. Programy umožňujú opravovať chyby len dovoleným spôsobom. V každom podniku by mala byť vypracovaná projektovo-programová dokumentácia, v ktorej je stanovený presný možný spôsob opravovania chýb.

Na druhej strane programy ponúkajú možnosť ako zabrániť úprave uložených dokladov, a to pomocou uzamykania dokladov a účtovných záznamov. Po uzamknutí nie je možnosť ďalej s dokladom alebo záznamom pracovať, môžeme si ho len prezerať.

Prehľadný systém uzamykania dokladov máme v programe Money S3. Pri využívaní tejto funkcie si máme možnosť vybrať z dvoch možností. Prvou alternatívou je hromadné uzamykanie dokladov (obrázok 8). Ak sa rozhodneme pre túto možnosť, môžeme si navoliť ktoré druhy dokladov chceme uzamykať (napr. bankové doklady, interné doklady, skladové doklady a pod.). Za výhodu v tomto programe považujeme, že nemusíme sa

rozhodnúť len pre uzamykanie konkrétnych dokladov, ale môžeme zamykať doklady len za určitý časový interval (napr. podľa dátumu ich vystavenia alebo zaúčtovania). Druhou alternatívou je uzamknúť len konkrétny doklad, a to v mieste kde sme ho vystavili.

Hromadné zamykanie dokladov

Zámky na dokladoch uzamknúť odomknúť

Filter

Podľa dát. vystavenia od 01.01.2010 do 15.03.2011
(nie je funkčný pre interné doklady)

Podľa dátumu úč. prípadu od . . . do . . .
(u skladových dokladov podľa dátumu sklad. pohybu)

Podľa dátumu zdaň. plnenia od . . . do . . .
(nie je funkčný pre skladové doklady)

Podľa druhu dokladu

☒ Pokladničné doklady	☒ Prijaté faktúry
☒ Bankové doklady	☒ Vystavené faktúry
☒ Pohľadávky	☒ Skladové doklady
☒ Záväzky	
☒ Interné doklady	

Obr. 8

Hromadné zamykanie dokladov

Zdroj: Money S3

Pohoda umožňuje uzamykanie dokladov takým istým spôsobom ako systém Money S3. Zamykanie dokladov môžeme nastaviť v automatickej úlohe, kde si navolíme okruh dokladov, ktoré chceme uzamknúť. Avšak navyše nám program umožňuje aj zamykanie dokladov k určitému dátumu, po ktorom už nebudeme môcť realizovať zápisy nových dokladov za účtovné obdobie. Naopak odomknutie dokladov sa realizuje presne v tej istej funkcii programu. Za prednosť môžeme považovať, že zamykanie dokladov môže realizovať jedine administrátor a nie zamestnanec.

Najmenej prepracovanú možnosť zamykania dokladov má program Omega, ktorý neumožňuje hromadné zamykanie dokladov a záznamov. V rámci modulu účtovníctva a ňom účtovných dokladov je možné samostatné zamykanie a následne aj odomknutie len konkrétne vybraného účtovného dokladu.

4.8 Uzávierkové operácie

Na konci každého účtovného alebo hospodárskeho roku je potrebné uzatvoriť účty a previesť konečné zostatky do nasledujúceho roku. Na to nám v programoch slúžia uzávierkové operácie, ktoré nám automaticky prevedú a založia v novom účtovnom období bankové účty, pokladnice, saldo neuhradených záväzkov a pohľadávok a pod.

4.8.1 Účtovná uzávierka

Pred zostavením účtovnej závierky je potrebné vykonať účtovnú uzávierku. Pred uzavretím účtovných kníh je potrebné vykonať činnosti, prostredníctvom ktorých sa zabezpečuje a kontroluje správnosť, úplnosť a preukázateľnosť účtovníctva. Všetky účtovné záznamy musia byť preukázateľné a účtovná jednotka musí vykonať inventarizáciu. Medzi ďalšie činnosti záverečných prác patrí zisťovanie výsledku hospodárenia, výpočet a zúčtovanie dane z príjmov a uzavretie účtovných kníh.

Účtovná uzávierka v Omega pozostáva z niekoľkých samostatných bodov. Je nevyhnutné, aby sme vykonali najskôr uzávierku účtovníctva, DPH, nasleduje uzatvorenie skladu, dlhodobého majetku a evidencie jász. Po vykonaní uzávierky už program neumožňuje akýmkoľvek spôsobom manipulovať s účtovnými dokladmi a vykonávať na nich ešte nejaké úpravy.

Ak sa spoločnosť rozhodne vykonávať účtovnú uzávierku aj v priebehu roka z rôznych dôvodov, systém Omega mu to umožňuje. Pri tejto forme uzávierky však nedochádza k prevádzaniu konečných zostatkov účtov. Frekvencia priebežnej uzávierky závisí od rozhodnutia spoločnosti.

Po vykonaní koncoročnej účtovnej uzávierky sa nám automaticky prevedú koncové stavy účtov do nasledujúceho účtovného obdobia ako začiatkové stavy.

V prípade vykonávania účtovnej uzávierky v programe Money S3 je nevyhnutné vytvorenie a zaúčtovanie rezerv a opravných položiek a vykonanie skladovej uzávierky. Následne sa pristúpi k uzávierke roka. Postup a celý priebeh účtovnej uzávierky je následne rovnaký ako pri predchádzajúcom programe. Po vykonaní účtovnej uzávierky je možné uskutočniť aj dátovú uzávierku.

Priebeh účtovnej uzávierky v programe Pohoda je totožný s predchádzajúcim postupom. Program však po uzávierke vykonáva aj údajovú uzávierku, ktorá slúži na prevod údajov z roka na rok. Nevýhodou tohto programu je, že demo verzia túto možnosť neumožňuje vykonať a preto v prípade, že menšie podniky využívajú demo verziu na plné vedenie účtovníctva, sú prinútené si kúpiť plnú verziu programu.

4.8.2 Účtovná závierka

Povinnosť zostavenia účtovnej závierky vyplýva účtovnej jednotke zo Zákona o účtovníctve č. 431/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov. Jedná sa o štruktúrovanú prezentáciu skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva a tieto údaje sú poskytované osobám, ktoré tieto informácie využívajú (napr. Daňový úrad). Neoddeliteľnou súčasťou v účtovnej závierke v sústave podvojného účtovníctva sú Súvaha, Výkaz ziskov a strát a poznámky.

Po vykonaní účtovnej uzávierky v programoch nasleduje účtovná závierka, prostredníctvom ktorej sa vytvoria výstupné zostavy zobrazujúce úspešnosť hospodárskej činnosti za minulé účtovné obdobie. Vzhľadom nato, že zákon presne stanovuje, ktoré výstupné zostavy je nutné zostaviť, všetky tri ekonomické systémy majú túto časť programu rovnako kvalitne prepracovanú.

Programy poskytujú tieto výstupné zostavy:

- súvaha,
- výkaz ziskov a strát,
- výsledovka,
- výkaz cash flow,
- hlavná kniha,
- saldokonto,
- stav bankových účtov a pokladnice,
- stav pohľadávok a záväzkov,
- pokladničná kniha,
- poznámky k účtovnej závierke a pod.

V programe Pohoda môžeme vyzdvihnúť skutočnosť, že niektoré zostavy ako napr. súvaha alebo výkaz ziskov a strát je možné vytlačiť aj anglickom alebo v nemeckom jazyku. V ostatných skúmaných programoch takáto skutočnosť nie je používateľom umožnená.

4.9 Cenové porovnanie

V súčasnej dobe je jedným z dôležitých faktorov a kritérií, ktoré spoločnosti berú do úvahy pri výbere ekonomického softvéru jeho cena. Samozrejme, že podniky sa snažia znižovať svoje vynakladané náklady, a preto často aj pri ekonomickom programe uvažujú s čo najnižšou cenovou ponukou. V niektorých prípadoch podniky považujú faktor ceny za dôležitejší ako celková funkčnosť, spoľahlivosť a využiteľnosť daného programu.

V nasledujúcej tabuľke č. 1 uvádzame ceny základného programového vybavenia jednotlivých ekonomických softvérov. Pre objektívnejšie posúdenie cenových relácií, uvádzame aj ceny iných ekonomických softvérov, ktorú sú na trhu ponúkané, nielen ceny komparovaných ekonomických informačných systémov.

Tab. č. 1 **Orientačné ceny ekonomických systémov v € bez DPH**

Funkcie Softvér	Účtovníctvo	Sklad	Mzdy	Komunikácia s pokladňou	Celkom
Pohoda Standard	264	V cene	V cene	V cene	264 €
Omega	378	V cene	192	V cene	570 €
Money S3	399	V cene	V cene	V cene	399 €
Datalock Wěčko	389	V cene	V cene	V cene	389 €
€urus	480	V cene	-	V cene	480 €
V-Soft	550	330	-	V cene	880 €
Sunsoft Ecosun	292	-	162	V cene	454 €
MRP	288,24	V cene	99,16	V cene	387,4 €

Zdroj: Údaje výrobcov ekonomických softvérov

Na základe získaných údajov o cenách ekonomických softvérov môžeme konštatovať, že v rámci programov Pohoda, Omega a Money S3 je cenovo najdostupnejší program Pohoda. Naopak najvyššiu cenu má Omega, čo však vyplýva z potreby dokúpiť si osobitný produkt Olymp, ktorý nám umožňuje spracovávať mzdy. Pričom ostatné porovnávané softvéry majú túto funkciu ponúkanú ako súčasť celého ekonomického softvéru.

System Omega poskytuje pre používateľov aj službu navyše oproti ostatným skúmaným softvérom. Priamo v Omegae je zabudovaný cenník, v rámci ktorého si môžeme

nadefinovať, navoliť a doslova „ušiť na mieru“ program, ktorý nám vyhovuje. Po navolení položiek, ktoré požadujeme aby náš ekonomický softvér mal k dispozícii, je okamžite vypočítaná cena takto nami požadovaného systému.

4.10 Komparácia kritérií

Na základe vedomostí, schopností a zručností získaných pri praktickom využívaní a testovaní jednotlivých ekonomických softvérov v nasledujúcej komparačnej tabuľke č. 2 uvádzame celkové zhodnotenie použiteľnosti a funkčnosti programov Pohoda, Omega a Money S3.

Tab. č. 2 Komparačná tabuľka ekonomických softvérov

Ekonomický softvér	Money S3	Omega	Pohoda
Požiadavky			
Inštalácia programu	9	7	9
Ochrana údajov	9	8	8
Spracovávanie dokladov:			
- faktúry	5	6	8
- bankové doklady	9	8	8
- pokladničné doklady	7	8	8
Elektronizácia faktúr	0	7	8
Kontrola platnosti IČ DPH	5	0	8
Oprava údajov	7	6	8
Spracovávanie miezd	7	0	8
Uzávierkové operácie v demo verzii	8	8	7
Legislatívne požiadavky	9	9	9
Celková prehľadnosť programu	6	7	8
Spoľahlivosť systému	8	8	8
Integrované prepojenie podsystémov	8	7	9
Rýchlosť práce v programe	7	6	8
Cenové požiadavky	7	4	9
SPOLU	111	99	131

Zdroj: Vlastná práca

Tabuľka č. 2 nám poskytuje pohľad na celkovú komparáciu programov, pričom zvolené požiadavky a funkcie sú vyhodnotené na základe postupu, ktorý je podrobnejšie opísaný v časti „Metodika práce – metódy skúmania“.

Na základe celkového zhodnotenia programov sme zistili, že v tomto prípade najvýhodnejším z hľadiska sledovaných kritérií je ekonomický softvér Pohoda. Je to veľmi dobre prepracovaný program, avšak aj tu sme zistili, že sú určité oblasti, ktoré by bolo možné ešte zlepšovať. Napr. pri práci s bankovými dokladmi, by bolo vhodné zabezpečiť prepojenosť s inými dokladmi, čo by viedlo k zjednodušeniu a zrýchleniu práce s nimi.

Ako druhý v poradí je ekonomický softvér Money S3. Nachádza sa v ňom ešte veľa oblastí, ktoré by sme odporúčali zlepšiť. Program si vyžaduje napríklad sprehľadniť systém spracovávania faktúr, zabudovať priame uhrádzanie dodávateľských faktúr prostredníctvom homebankingu, čo by zefektívnilo a zrýchlilo prácu. Oproti ostatným dvom programom, však Money S3 zaostáva aj v celkovej prehľadnosti. Pohoda aj Omega pri spustení programu uvádzajú aktuálne ekonomické údaje, na základe ktorých podnik môže okamžite zistiť stav svojho bankového konta, pokladnice, aké faktúry má po splatnosti a pod. Takýto všeobecný a rýchly prehľad však v tomto programe nie je v súčasnosti k dispozícii pri spustení programu.

Na poslednom mieste sa umiestnil program Omega. Toto postavenie môže byť skreslené v dôsledku, že v tomto programe nie je možné spracovávať mzdy a personalistiku, z čoho následne vyplýva potreba si zakúpiť ďalší program, ktorý však bude zvyšovať náklady spojené s kúpou. V systéme by bolo potrebné zabezpečiť väčšiu prepojenosť účtovných dokladov navzájom, čo by malo za následok zrýchlenie práce, ale aj väčšej prehľadnosti. Možno by bolo vhodné pre zvýšenie prehľadnosti zaviesť väčší počet modulov, pretože prevažná časť operácií sa vykonáva v jednom module „evidencia“.

4.11 Teoretické a praktické prínosy práce

Prínosy diplomovej práce boli navrhnuté v súlade so stanovenými cieľmi na základe chápania problematiky v praxi, zhodnotenia práce v jednotlivých ekonomických informačných systémoch a následného porovnania systémov Pohoda, Money S3 a Omega. Prínosy diplomovej práce boli rozčlenené do dvoch oblastí, a to teoretické prínosy a praktické prínosy.

4.11.1 Teoretické prínosy

Pri teoretických prínosoch vychádzame z publikácií autorov použitých v diplomovej práci, na základe ktorých sme definovali základné pojmy a charakteristiky.

Za prínos diplomovej práce považujeme argumenty vybraných autorov, ktoré jednoznačne potvrdzujú dôležité a významné postavenie ekonomických informačných systémov v spoločnostiach, pretože pre zamestnancov sú zdrojom veľkého množstva informácií, ktoré pri svojej práci nevyhnutne potrebujú.

Na základe získaných vedomostí môžeme konštatovať, že zavádzanie ekonomických softvérov je pre podnik prospešné z viacerých hľadísk. Systémy uľahčujú, zefektívňujú a skracujú dobu spracovávania údajov, poskytujú rýchly prehľad o momentálnej finančnej situácii spoločnosti, napomáhajú podnikom pri rozhodovaní o budúcom pôsobení a pod.

Významným prínosom diplomovej práce je poskytovanie objektívnej komplexnej komparácie uvedených ekonomických informačných systémov. Dosiahnuté výsledky sú použiteľné pri rozhodovaní vedenia malých a stredných podnikov pri obstarávaní softvéru, čo zároveň šetrí čas pri vykonávaní prieskumu a umožňuje rýchlejšiu implementáciu ekonomických informačných softvérov.

4.11.2 Praktické prínosy

Za praktický prínos diplomovej práce považujeme prehľadnú analýzu a komparáciu práce vo vybraných ekonomických softvéroch a zistené rozdiely vo funkčnosti, využiteľnosti a prehľadnosti programov. V prvom rade poskytujeme prehľad o spôsobe práce vo vybranej oblasti jedného ekonomického programu a následne pristupujeme k poukazovaniu rozdielov vo funkčnosti rovnakej oblasti u ďalších komparovaných programov.

V diplomovej práci bola uskutočnená komparačná analýza ekonomických informačných systémov, ktorá obsahuje poznatky a informácie v riešenej problematike. Hodnotené a komparované boli legislatívne požiadavky, technické požiadavky (ako napr. prehľadnosť, jednoduchosť spracovania) a funkčné požiadavky (inštalácia programov, práca v podsystémoch a pod.). Spracované údaje boli následne vyhodnotené prostredníctvom pridelených bodov jednotlivým oblastiam.

Za prínosné tiež považujeme cenné informácie o silných a slabých stránkach programov.

V diplomovej práci sme taktiež uviedli možnosti ako by bolo vhodné vylepšiť slabé stránky ekonomických softvérov v praxi, aby poskytovali lepší komfort spracovania údajov pre používateľov, tzn. že predložené námety a odporúčania môžu byť konkrétne realizovateľné v praxi. Softvérové spoločnosti tak majú možnosť získať podklady a námety pre ďalší rozvoj svojich produktov.

5 ZÁVER A NÁVRHY NA VYUŽITIE POZNATKOV

Súčasná moderná doba, ktorá je sprevádzaná rýchlym rozvojom informačných a komunikačných technológií, vyžaduje od podnikov kvalitné a včasné informácie.

Pre efektívnejšie, rýchlejšie spracovanie a využívanie informácií podniky potrebujú mať k dispozícii vhodný a spoľahlivý ekonomický softvér, ktorý im skvalitní a zjednoduší prácu, a zároveň poskytne potrebné informácie v požadovanej štruktúre. Na slovenskom trhu sa v poslednej dobe objavila pestrá ponuka ekonomických informačných systémov. Pre podniky preto môže byť problémom, vedieť si vybrať zo širokej ponuky kvalitný ekonomický program, ktorý bude spĺňať všetky požadované atribúty. Pri zavádzaní ekonomického informačného systému musia podnikateľské subjekty brať do úvahy veľké množstvo faktorov, či už z oblasti cenovej, funkčnej, kvalitatívnej a pod.

Cieľom diplomovej práce bolo posúdenie, zhodnotenie a porovnanie vybraných ekonomických informačných systémov ponúkaných na slovenskom trhu. Úlohou bolo získať komplexné informácie o práci v jednotlivých systémoch, ich vzájomná komparácia a zistiť ich prednosti a nedostatky, vrátane možností zdokonalenia ekonomických informačných systémov.

Objektom skúmania boli ekonomické softvéry Pohoda, Omega a Money S3, ktoré sú na našom trhu distribuované spoločnosťami STORMWARE, s.r.o., KROS, a. s., CÍGLER SOFTWARE, a. s. V hodnotených programoch sme uskutočnili rozbor jednotlivých funkcií a podsystémov, následne sme pristúpili k ich vzájomnej komparácii a zisťovaniu rozdielov vo fungovaní a spracovávaní jednotlivých podkladov. Pri uskutočňovaní analýzy, hodnotení a porovnávaní systémov nám ako podkladové materiály slúžili demo verzie jednotlivých ekonomických softvérov, ktoré sú bezplatne dostupné na oficiálnych webových stránkach spoločností.

Na základe podrobného rozboru práce s jednotlivými ekonomickými informačnými systémami, sme dospeli k nasledovným záverom:

Pri sledovaní troch skúmaných programov sa ako najlepší a optimálny javí ekonomický softvér Pohoda. Svojím rozsahom zahŕňa celú agendu vedenia podniku, a to od vedenia

jednoduchého alebo podvojného účtovníctva, fakturácie, evidencie majetku až po vedenie a spracovanie miezd.

Výhodou programu Pohoda je výborná prehľadnosť celého ekonomického informačného systému. Základná pracovná plocha nám poskytuje aktuálne ekonomické informácie, napr. o stave záväzkov, pohľadávok, o výške zostatku na bankovom účte. Pri spracovávaní faktúr je možnosť prepojenia s podsystémom adresár, a s tým spojený automatický prenos údajov o obchodných partneroch. Za prínos v oblasti faktúr považujeme aj ich bezprostrednú úhradu priamo po evidencii, a to prostredníctvom využitia homebankingu.

Na vysokej úrovni je aj spracovanie miezd. Pohoda umožňuje viesť kompletnú mzdovú agendu podniku. Výhodou je možnosť zaúčtovania miezd hromadne za všetkých zamestnancov v konkrétnom mesiaci. Problémom tohto modulu môže byť prílišná podrobnosť, ktorá spôsobuje neprehľadnosť a ťažšiu orientáciu pri spracovaní údajov.

Na základe analýzy bankových dokladov môžeme konštatovať, že program Pohoda neposkytuje prepojenie týchto dokladov s inými podsystémami, čo by výraznejšie urýchlilo a zefektívnilo prácu. Na druhej strane nám v programe uľahčuje prácu využívanie homebankingu na vykonávanie bezhotovostných bankových prevodov.

Pri rozbere účtovnej uzávierky sme zaznamenali problém vyplývajúci z titulu, že demo verzia programu Pohoda neumožňuje na konci roka vykonať údajovú uzávierku, na základe ktorej dochádza k prevodu údajov do nasledujúceho roka. Za prínos môžeme považovať skutočnosť, že Pohoda niektoré výstupné zostavy umožňuje vystaviť aj v anglickom alebo nemeckom jazyku.

Program automaticky upozorňuje na akúkoľvek chybu, poprípade nejaké chýbajúce údaje a neumožňuje nám pracovať ďalej, kým nie sú všetky údaje korektné a úplné.

Výhodou programu Pohoda je aj najnižšia cena vzhľadom ku všetkým komparovaným ekonomickým systémom.

Omega taktiež okamžite pri spustení programu umožňuje zamestnancovi spoločnosti sledovať okamžitý stav firmy. Avšak na základe komplexnej práce v Omegae môžeme konštatovať, že by bolo vhodné zlepšiť celkovú prehľadnosť systému. Program by si vyžadoval napríklad viac modulov, pretože väčšina práce prebieha v jednom podsystéme „Evidencia“.

Pri spracovávaní faktúr sme zistili, že práca je o niečo zložitejšia a je nevyhnutnejší podrobnejší rozpis súm. Výhodou je, že ak už máme faktúry zaúčtované, program nás vždy

na túto skutočnosť upozorní a odporúča nám nemeniť dôležité údaje, pretože by to mohlo spôsobiť problémy zo zaúčtovaným DPH. Oproti ostatným dvom systémom, Omega neumožňuje overiť si platnosť IČ DPH obchodného partnera, t.j. či je partner evidovaný v členskej krajine Európskej únie alebo nie.

V systéme Omega ako negatívum môžeme hodnotiť, že neumožňuje evidenciu miezd a personalistiku. Pre podniky, ktoré požadujú komplexný systém, je to značná nevýhoda, pretože si musia zakúpiť ďalší program a tým pádom sa zneprehľadní práca, ktorú nie je možné vykonávať v jednom programovom balíku, ale vo viacerých. Negatívnym dopadom je samozrejme aj vynaloženie vyšších nákladov spoločnosti.

Prednosťou programu pri bankových výpisoch je ich automatické účtovanie, v prípade že na ich evidenciu využívame homebanking alebo internetbanking. Po ich zaúčtovaní je k dispozícii okamžitý stav bankového účtu priamo v tomto module. Pri spracovávaní pokladničných dokladov sme dospeli k záveru, že je rýchly a jednoduchý, pretože ak využívame prednastavené predkontácie, stačí vybrať zodpovedajúcu predkontáciu a príslušný doklad je vyplnený a zaúčtovaný. Ku skompletizovaniu stačí už len zadať sumy.

Nedostatky sme zistili aj pri funkcii uzamykanie dokladov, ktoré zabraňuje uložené doklady spätne upravovať. V Omegae nie je možné hromadne uzamykať určité skupiny dokladov, ale len priamo konkrétny doklad.

Z cenového hodnotenia zisťujeme, že program Omega je najdrahší zo skúmaných ekonomických informačných systémov. Je to výrazne ovplyvnené nevyhnutnosťou zakúpenia ďalšieho programu pre komplexné spracovanie agendy spoločnosti.

Money S3 by rozhodne potreboval vylepšiť svoju prehľadnosť, ale kladne môžeme hodnotiť celkovú jednoduchosť spracovania dokladov a záznamov.

Negatívom programu pri práci s faktúrami je skutočnosť, že tu chýba možnosť priamych úhrad faktúr prostredníctvom homebankingu. Program na druhej strane umožňuje overovanie identifikačného čísla obchodného partnera, ale pri porovnaní so systémom Pohoda, je priebeh kontroly pomerne zložitý a zdĺhavý.

Pri analyzovaní podsystému mzdy sme nezaznamenali žiadne problémy, nakoľko systém práce v ňom je jednoduchý a po zaevidovaní základných údajov sú automaticky vypočítané ďalšie údaje, napr. o výške dovolenky, o náhrade mzdy a pod.

Pri práci s bankovými dokladmi v Money S3 môžeme vysoko pozitívne hodnotiť jednoduchosť a prehľadnosť ich spracovania. V tejto funkčnej oblasti je vysoký stupeň

prepojenia s ďalšími podsystémami, a celý princíp spočíva vo výbere variabilného systému. Taktiež systém umožňuje využívať na prácu homebanking, ktorý uľahčuje prácu a bankové doklady nemusíme prepisovať ručne. Za určitú nevýhodu môžeme považovať aj skutočnosť, že program pri spracovaných dokladoch neumožňuje ich prečíslovanie.

Za pozitívum práce v programe Money S3 považujeme funkciu „história akcií“, ktorá má väčší význam hlavne ak program využívajú viacerí užívatelia. Hlavný vedúci má možnosť v rámci tejto funkcie vidieť všetky zmeny, ktoré nastali v systéme, k akým opravám v dokladoch došlo, kto a kedy ich vykonal.

Oproti Omega a Pohode, v Money S3 môžeme pri evidencii dlhodobého majetku priradiť majetok zamestnancovi, na základe čoho vieme zistiť kto bol za majetok v danom období zodpovedný. V prípade akýchkoľvek problémov s daným majetkom vie podnik okamžite vyvolať zodpovednosť voči konkrétnemu zamestnancovi.

V konečnom dôsledku môžeme konštatovať, že program Money S3 z hľadiska funkčnosti je vhodnejší skôr pre menšie podniky.

Na základe komparácie ekonomických informačných systémov Pohoda, Omega a Money S3 odporúčame nasledovné návrhy a opatrenia na zefektívnenie a zdokonalenie jednotlivých systémov:

- zabezpečiť prepojenie bankových dokladov s podsystémami v programe Pohoda, napr. s modulom fakturácia čo by malo za následok urýchlenie, zjednodušenie a skvalitnenie práce s týmito dokladmi,
- v systéme Omega navrhujeme zlepšiť celkovú prehľadnosť, a to vytvorením viacerých podsystémov, napr. samostatný modul pre majetok, ktorý je momentálne súčasťou modulu „Evidencie“,
- zabezpečiť prepojenie úhrady faktúr s homebankingom v systéme Money S3, nakoľko program umožňuje prácu s funkciou homebanking, ale táto časť nie je v programe zakomponovaná,
- zabudovať do programu Omega vedenie miezd a personalistiku, čím by došlo k sprehľadneniu práce v spoločnostiach, nakoľko vedenie celej agendy podniku by prebiehalo v jednom programovom balíku,
- snažiť sa o zlepšenie celkovej prehľadnosti v systéme Money S3, napr. pri module Fakturácia, zaviesť viac funkcií samostatne a nie ako súčasť už vytvorených funkcií, a tiež by bolo vhodnejšie do tohto modulu zahrnúť aj vystavené alebo prijaté objednávky, ktoré momentálne sú evidované v samostatnom podsystéme,

- v programe Pohoda odporúčame zahrnúť do demo verzie možnosť vykonávať údajovú uzávierku, čo by privítali hlavne malé podniky, ktoré demo verziu používajú na vedenie svojej agendy,
- v programe Money S3 odporúčame zjednodušiť priebeh overovania si IČ pre DPH,
- vylepšiť možnosť uzamykania dokladov v Omege a zaviesť možnosť uzamykanie všetkých dokladov naraz,
- zabezpečiť možnosť priamej kontroly IČ pre DPH v systéme Omega, ktorá v tomto systéme chýba.

6 ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

1. BASL, Jozef – BLAŽÍČEK, Roman. 2008. Podnikové informační systémy – Podnik v informační společnosti. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 288 s. ISBN 978-80-247-2279-5.
2. BIELIK, Peter. 2006. Podnikové hospodárstvo. 1.vyd. Nitra: SPU, 2006. 319 s. ISBN 80-8069-698-5.
3. ČARNICKÝ, Štefan. 2004. Manažérske informačné systémy podnikov. 1. vyd. Bratislava: Ekonóm, 2004. 115 s. ISBN 80-225-1822-0.
4. CISAŘ, Pavel. 2003. InterBase/Firebird. 1 vyd. Brno: Computer Press, 2003. 454 s. ISBN 80-7226-946-1.
5. DELIKÁT, Tomáš. 2006. Základy databázových systémov. 1. vyd. Bratislava: Delint, 2006. 209 s. ISBN 80-969484-4-X.
6. ELSE International. 2011. Komunikace, [online], Praha, 2011, [cit. 2011-01-15]. Dostupné na < <http://www.elseaz.cz/slovník/komunikace/>>.
7. GÁLA, Libor – POUR, Ján – TOMAN, Prokop. 2006. Podniková informatika, 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2006. 484 s. ISBN 80-247-1278-4.
8. GALDIA, Jiří. 2009. Ako si vybrať ekonomický softvér?, [online], Košice, 2009, [cit. 2010-12-18]. Dostupné na <<http://www.szco.sk/Ekonomicky-softver>>.
9. GRÁSGRUBER, Miloš. 2001. Ekonomický software pro malé a střední firmy, [online], roč. 2001, č.1, [cit. 2011-02-15]. Dostupné na <<http://www.systemonline.cz/clanky/ekonomicky-software-pro-male-a-stredni-firmy.htm>>.
10. HACHEROVÁ, Žofia - LÁTEČKOVÁ, Anna - KOČNER, Marián. 2010. Základy účtovníctva. 1 vyd. Nitra: SPU, 2010. 177 s. ISBN 978-80-552-0384-3.
11. HINDLS, Richard - HOLMAN, Robert - HRONOVÁ, Stanislava. 2003. Ekonomický slovník. 1 vyd. Praha: Vydavatelství C. H. Beck, 2003. 519 s. ISBN 80-7179-819-3.
12. KASSAY, Štefan. 2006. Podnik a podnikanie. 1 vyd. Bratislava: Veda, 2006. 669 s. ISBN 80-224-0775-5.
13. KLOUDOVÁ, Jitka. a kol. 2010. Kreativní ekonomika. 1 vyd. Bratislava: EUROKÓDE, 2010. 216 s. ISBN 978-80-89447-20-6.
14. KŘÍŽOVÁ, Zuzana. 2005. Účetní systémy na PC. 1 vyd. Brno: Vydala Masarykova univerzita, 2005. 102 s. ISBN 80-210-3904-3.

15. KUČERA, Marián – LATEČKOVÁ, Anna. 2008. Podnikové informačné systémy. 1 vyd. Nitra: SPU, 2008. 112 s. ISBN: 978-80-8069-985-7.
16. KUČERA, Marián – ŠTEFÁNEK, Ján – CVEČKO, Juraj. 2002. Informačné systémy v poľnohospodárstve. 1 vyd. Nitra: SPU, 2002. 238 s. ISBN 80-8069-084-7.
17. KUPKOVIČ, Milan a kol. 2003. Podnikové hospodárstvo. 7. vyd. Bratislava: Sprint, 2003. 452 s. ISBN 80-88848-71-7.
18. LISÝ, Ján a kol. 2005. Ekonómia v novej ekonomike. 1 vyd. Bratislava: IURA Edition, 2005. 622 s. ISBN 80-8078-063-3.
19. MAJERNÍK, Jaroslav. 2008. Základy informatiky. 1. vyd. Košice: Aprilla, 2008. 154 s. ISBN 978-80-89346-03-5.
20. NĚMEC, Vladimír. 1998. Řízení a ekonomika firmy. 1 vyd. Praha: Grada Publishing, 1998. 315 s. ISBN 80-7169-613-7.
21. OKENKA, Imrich. a kol. 2002. Výpočtová technika. 1 vyd. Nitra: SPU, 2002. 156 s. ISBN 80-8069-123-1.
22. OLEJ, Vladimír. 1999. Informačná technológia. 1 vyd. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, 1999. 109 s. ISBN 80-8055-246-0.
23. PATAKY, Jozef - ŠKORECOVÁ, Emília. 2005. Podvojný účtovníctvo pre samoukov. 1 vyd. Nitra: Effeta, 2005. 217 s. ISBN 80-969113-7-6.
24. PÁLKOVÁ, Zuzana - HENNYEYOVÁ, Klára - OKENKA, Imrich. 2008. Informatika a informačné technológie. 2 vyd. Nitra: SPU, 2008. 256 s. ISBN 978-80-552-0113-9.
25. POPELKA, Vladimír a kol. 2007. Informačné a komunikačné technológie. 1 vyd. Nitra: SPU, 2007. 150 s. ISBN 978-80-8069-925-3.
26. RANKOV, Pavol. 2006. Informačná spoločnosť. 1 vyd. Levice: L.C.A., 2006. 176 s. ISBN 80-891-2991-9.
27. SEDLÁK, Mikuláš a kol. 2010. Podnikové hospodárstvo. 1 vyd. Bratislava: Iura Edition, 2010. 352 s. ISBN 978-80-8078-317-4.
28. SILL, Roland. 2009. Informačná spoločnosť – digitálna agenda, [online], Bratislava, 2009, [cit. 2010-12-12]. Dostupné na <
<http://www.government.gov.sk/4847/informacna-spolocnost-digitalna-agenda.php>>.
29. SODOMKA, Petr. 2006. Informační systémy v podnikové praxi. 1 vyd. Brno: Computer Press, 2006. 352 s. ISBN 80-251-1200-4.
30. SOUKUPOVÁ, Božena - ŠLOSÁROVÁ, Anna - BAŠTINCOVÁ, Anna. 2004. Účtovníctvo. 2 vyd. Bratislava: Iura Edition, 2004. 638 s. ISBN 80-8078-020-X.

31. STRÁŽOVSKÁ, Helena a kol. 2003. Podnikovohospodárska náuka obchodu. 1 vyd. Bratislava: Sprint, 2003. 386 s. ISBN 80-89085-12-1.
32. ŠLOSÁROVÁ, Anna. a kol. 2006. Analýza účtovnej závierky. 1 vyd. Bratislava: Iura Edition, 2006. 478 s. ISBN 80-8078-070-6.
33. ŠOLTÝS, Marián. 2009. Sprievodca úspešným výberom informačného systému, Bratislava, 2009, [cit. 2010-12-12]. Dostupné na <<http://www.informacny-system.sk/page4%20Vyber.htm>>.
34. VELECKÝ, Petr. 2010. Ekonomický software pro malé až střední firmy nabízí solidní funkce i flexibilitu, Praha, 2010, [cit. 2010-12-18]. Dostupné na <<http://computerworld.cz/testy/ekonomicky-software-pro-male-az-stredni-firmy-nabizi-solidni-funkce-i-flexibilitu-1-7808>>.
35. VLACHYNSKÝ, Karol a kol. 2006. Podnikové financie. 5 vyd. Bratislava: Edícia ekonomika, 2006. 482 s. ISBN 80-8078-029-3.
36. Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník
37. www.kros.sk
38. www.money.sk
39. www.orsr.sk
40. www.portal.gov.sk
41. www.stormware.sk